

UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ
FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ
Institut mezioborových studií Brno

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Brno 2010

Václav Vlach

**UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ
FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ
Institut mezioborových studií Brno**

Právní a sociální aspekty pravicového extremismu

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**Vedoucí bakalářské práce:
prof. JUDr. PhDr. Dalibor Jílek, CSc.**

**Vypracoval:
Václav Vlach**

Brno 2010

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Právní a sociální aspekty pravicového extremismu.“ zpracoval samostatně a použil jsem literaturu uvedenou v seznamu použitých pramenů a literatury, který je součástí této bakalářské práce.

Elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné.

Brno 12. 3. 2010

.....
Václav Vlach

Poděkování

Děkuji panu prof. JUDr. PhDr. Daliboru Jílkovi, CSc. za velmi užitečnou metodickou pomoc, kterou mi poskytl při zpracování mé bakalářské práce.

Václav Vlach

OBSAH

Úvod	3
1. O pravicovém extremismu	5
1.1 Historie a vznik pravicově extrémních hnutí	6
1.1.1 Historie hnutí skinheads	7
1.1.2 Společenské příčiny vzniku hnutí skinheads	9
1.1.3 Vývoj skinheadské subkultury v České republice	11
1.2 Členění krajně pravicových uskupení a skupin hnutí skinheads	13
1.2.1 Nacionalističtí populisté	13
1.2.2 Neofašisté	14
1.2.3 Neonacisté	15
1.2.4 Členění skupin hnutí skinheads	16
1.3 Formy šíření ultrapravicové ideologie a ideologie hnutí skinheads	22
1.3.1 Hudební scéna hnutí skinheads	23
1.3.2 Hudební scéna v ČR	23
1.3.3 Ziny a další média	27
1.3.4 Symbolika hnutí skinheads	29
2. Právní aspekty pravicového extremismu	36
2.1 Obecná právní ochrana společnosti před projevy pravicového extremismu	37
2.2 Trestně – právní ochrana společnosti	40
2.2.1 Trestné činy hrubě narušující lidské soužití	42
2.2.2 Trestné činy proti lidskosti	44
2.2.3 Trestné činy proti životu a zdraví	46
2.2.4 Statistické údaje	47
3. Sociální aspekty pravicového extremismu	49
3.1 Subkultura ve společnosti	50
3.1.1 Prezentační prostředky krajní pravice	52
3.1.2 Subkultura versus media	54
3.2 Prevence	56
3.2.1 Prevence podle MVČR	57
3.2.2 Prevence podle MŠMTČR	58

Závěr	60
Resumé	61
Anotace	62
Seznam použité literatury	63
Seznam symbolů a zkratk	65
Seznam příloh	66

Úvod

Česká republika, se svou stále ještě mladou demokracií a Evropa již od druhé světové války, registruje vznik nejrůznějších protestních hnutí a s jejich vznikem spojený politický radikalismus a extremismus. Ve své práci se zabývám právními a hlavně sociálními aspekty pravicového extremismu. V první, teoretické části, obecně popisuji a ukazuji historii a vývoj pravicového extremismu, se zaměřením na hnutí skinheads, které, jak v práci popisuji, je hybnou silou celé extrémní pravice. V samostatné části se budu věnovat rozdělení jednotlivých hnutí. V práci převážně čerpám z prací českých autorů, doc. PhDr. JUDr. Miroslava Mareše PhD., Mgr. Jana Charváta PhD., JUDr. Jana Chmelíka a dalších. Zvláštní pozornost budu věnovat hudební scéně v České republice a tzv. Zinům, tiskovinám šířícím ideologii rasismu a nacionalismu, neboť jak je dále popsáno, právě šíření a interpretace myšlenek je pro vnímání extrémní pravice veřejností zásadní.

Dále se zaměřím na právní aspekty jednání pravicových extremistů, kde chci popsat nejen o jednotlivé skutkové podstaty trestných činů, kterých se členové hnutí skinheads dopouští, ale i konkrétním příkladům, kdy se pokusím popsat kauzy, které se ke konkrétním činům váží. Nejvýznamnějším současným extrémně pravicovým, registrovaným sdružením na politické scéně je Dělnická strana a nástupnická, Dělnická strana sociální spravedlnosti. Popíši proto i tuto politickou stranu a okrajově se zmíním o zrušení Dělnické Strany a její následné transformaci ve stranu novou.

Další částí práce jsou kapitoly o sociálních aspektech pravicového extremismu, kde se chci zabývat médií, jako jedním z hlavních činitelů mínění lidí o extremismu a dále politickými projevy subkultury. Vzhledem k tomu že nacionalismus je zaměřen v podstatě na oddělování národnosti „naší“ od jiné, pokusím se popsat postoje extrémní pravice v ČR k mezinárodní politice. Žádná krajně pravicová organizace, nijak mezinárodní politiku České republiky neovlivnila, ale mezinárodní politika vždy tvořila hlavní součást programů a prohlášení jednotlivých stran a hnutí. Hlavním bodem boje proti pravicovému extremismu je v České republice represe, ačkoliv nejvíce chování lidí, podle mého ovlivňuje vždy prevence. Plk. JUDr. Jiří Komorous, 1. náměstek Ministra vnitra pro časopis Veřejná správa uvádí, že „Vyváženost mezi prevencí a represí je u nás dobře nastavena“ a jako hlavní cíl vidí brát extremistům témata, která by mohla být využita pro podporu jejich tvrzení. Proto se

pokusím popsat prevenci v této oblasti a šetřením na úřadech městských částí ověřím, jak se prevence sociálně patologických jevů ve společnosti, spojenými s extrémní pravicí, skutečně provádí. Především na školách, neboť hlavně mladí lidé, na které by měla prevence směřovat, jsou se subkulturou skinheads nejvíce spojováni.

1. O pravicovém extremismu

Protože o aspektech pravicového extremismu nelze informovat bez znalosti základní problematiky, pojmů a souvislostí, je základem práce seznámení s dostupnými informacemi týkajícími se extrémní pravice a zejména pak skinheadské subkultury. „Extremismus je vysoce frekventovaným pojmem ve společnosti. Lidé jím označují „nenormální“, „neslušnou“ a „nebezpečnou“ činnost, kterou podle nich nelze žádným způsobem tolerovat, zejména, je-li spojena s jejich ideovými protivníky. Vzhledem k tomu, že toleranční mez je ryze subjektivní veličina, panují mezi jednotlivými názory na extremismus rozpory. Většinou jsou tak hodnoceny velmi nápadné, nebezpečné a odpudivé činy. Málo se však již přihlíží k podmínkám, z nichž tyto a jiné negativní jevy vycházejí. Extremismus je přímo závislý na uspořádání a stavu společnosti, v níž se projevuje. Ocitne-li se taková společnost ve stádiu, v němž značně narůstají vnitřní rozpory, je naprostá většina extrémních aktivit bezprostřední reakcí na ně.“ (Chmelík. Jan, *Extremismus, Ministerstvo vnitra ČR – sekce personální práce a vzdělávání, Praha, 1997, str. 5*).

Extremismus je termín, jímž bývají označovány jednání, ideologie či skupiny mimo hlavní (střední) proud společnosti, kterým je připisováno porušování či neuznávání základních etických právních a jiných důležitých společenských standardů, zejména ve spojení s verbální nebo fyzickou agresivitou, násilím nebo hrozbou násilí, historickým revizionismem, sociální demagogií, motivované zejména rasovou, národnostní, náboženskou, třídní nebo jinou sociální nenávisí. (*Wikipedia, pojem extremismus, dostupný on-line z <http://en.wikipedia.org/wiki/Extremismus>. [15.3.2010]*).

Levice a pravice jsou prostorovými metaforami užívanými v jazyce politiky a politické vědy od dob Francouzské revoluce. Tyto metafory byly zcela náhodně odvozeny od místa, kam se konkurenční politické skupiny posadily na prvním zasedání Generálních stavů v roce 1789. Reakční a monarchističtí aristokraté seděli napravo, příslušníci třetího stavu a radikálové seděli nalevo. (*Plecitá-Vlachová. Klára, Levice a pravice, 20.9. 2001, on-line dostupné z <http://www.revuepolitika.cz/clanky/1111/levice-a-pravice>. [15.3.2010]*).

Hlavní ideologií, ovlivňující většinu směrů krajní pravice je nacionalismus. Nacionalismus sám o sobě není ani extrémní ani radikální, ale v praxi může být snadno zneužitelný. Nacionalismus se často opírá o takzvané tradiční hodnoty společnosti, ve které

existuje. „Inspiračním zdrojem nacionalismu je vlastní historie, v níž jsou vyhledávána slavná období a osobnosti, přičemž často dochází k pokusům o vlastní interpretaci dějin.“ (*Chmelík. Jan, Extremismus, Ministerstvo vnitra ČR – sekce personální práce a vzdělávání, Praha, 1997, str. 10*).

„Základy fašistické ideologie, společné všem jejím různým proudům představují: víra v autoritu státu nad jednotlivcem, důraz na přirozenou komunitu – odtud nacionalismus, etnocentrismus a rasismus, nedůvěra k individuální reprezentaci a parlamentním jednáním omezování osobních a kolektivních svobod, adorace státní moci, kolektivní identifikace ve velkém národním osudu – proti třídnímu nebo etnickému nebo náboženskému rozdělování a přijetí hierarchických kritérií pro organizaci společnosti. V extrémní syntéze mají stát nebo národ přednost před jednotlivcem“ (*Ignazi. P. The silen counter – revolution. Hypotheses on the emergence of extremeright-wing patries in Europe. In Politologická revue, 2. prosince 2004, str. 59, ISSN 1211-0353*).

1.1 Historie a vznik pravicově extrémních hnutí

Nacionalismus, se jako ideologie, objevuje od konce 18. století v souvislosti s Francouzskou revolucí. Člověk se stává občanem a má se napříště stát subjektem vládnutí. Idea národa, jakožto přirozeného společenství, se tak spojila s ideou národa jako politické jednoty. Do této doby se na výkonu moci podílili jen církve a šlechta. Dochází k emancipaci třetího stavu, který byl ignorován a tak není divu že národ se ztotožňuje právě s ním. Pokud tedy je národ tvořen třetím stavem, je nutné aby třetí stav měl odpovídající práva a tak vzniká dnešní podoba občana. Vzniká tak původní nacionalismus, který je spojen s bojem středních tříd oproti absolutistickým monarchiím z politických a ekonomických důvodů. Díky Napoleonským válkám byl nacionalismus rozšířen po celé Evropě. V 19. století se nacionalismus hodně obrací do kolonií, kde nachází vědecké a ideologické zázemí a na tyto studie pak navazují teoretici moderního rasismu, jako byl Houston Steward Chamberlain (1855-1927). Nacionalismus, po první světové válce v kombinaci s antisemitismem a rasismem, nabral novou podobu a to nacionální socialismus, neboli nacismus. Po druhé světové válce se nacionalismus projevuje hlavně v boji proti kolonialismu. V Evropské

politice se objevuje hlavně v separatistických snahách a to jako umírněný , ale i jako agresivní (Severní Irsko, Jugoslávie). Nacionalismus se objevuje v rétorice evropských pravicových a zejména ultrapravicových stran.

Arnošt Gellner (1925-1995) jako významný kritik nacionalismu, např. *Národy a nacionalismus*, A Hříbal, Praha 1993, zastává myšlenku, že národy jsou konstituovány nastupujícím nacionalismem, a nikoli přirozeně historicky, jak věří nacionalisté. Gellner upozorňuje, že sociální stratifikace, byla v minulosti odlišná od té dnešní. Hodně úzká horní vrstva šlechty, byla v minulosti výrazně oddělena od obcí a pronikání mezi vrstvami bylo značně omezené. Odlišnosti jednotlivých kulturních a společenských vrstev byly chápány pozitivně, protože jasně každému určovali jeho místo ve společnosti. S rozvojem obchodu docházelo k přelivu lidí do měst, kde měšťané začínají mít stále větší vliv, ale i vlastní politické ambice. Dochází k rozkladu tzv. Tradiční společnosti a nacionalismus je nástrojem pro nové kulturní sjednocení, které nahradí staré dělení společenských vrstev. Podle Gellnera to byl přirozený vývoj, ale atributy, které vývoj nacionalismu provázely, jsou minimálně diskutabilní.

„Nacionalismus, byť původně vznikl jako proces demokratizace, se zřejmě díky chybně nastaveným premisám ve svém jádru dokázal během 150 let změnit ve svůj pravý opak a stát se hnacím motorem nacismu a rasově motivované genocidy.“ (*Charvát, Jan. Současný politický extremismus a radikalismus. Portál, Praha 2007, str. 41*).

1.1.1. Historie hnutí Skinheads

Počátky vzniku skinheadské subkultury lze spatřovat na konci padesátých let dvacátého století ve Velké Británii. Impulz ke vzniku dala dělnická mládež ze sídlištních čtvrtí anglických měst, která se v poválečných letech cítila znevýhodněna vůči svým vrstevníkům ze střední třídy. Ve známé londýnské čtvrti Soho v rámci místní mládeže vykryštovala subkultura zvaná „*mods*“ (modernisté), která se následně rozšířila do ostatních anglických měst. Tento termín zavedl Pete Meaden, britský producent a manažer hudebních skupin 60. let ve Velké Británii, když pronesl svou slavnou větu: „Modismus je definice označující vedení čistého způsobu života za obtížných okolností“. Příslušníci

subkultury *mods* se zabývali přehnanou péčí o svůj zevnějšek a snažili se drahým oblečením a módními doplňky alespoň vizuálně změnit svůj společenský statut. Mimo vzhledu však už nepřevzali společenské konvence a chování vyšších společenských vrstev. Jejich život byl spojen s alkoholem, volným sexem, hudbou a samozřejmě násilím. V letech 1963-1964 tiskem proběhla řada zpráv o rvačkách, ve kterých se vždy účastnily skupiny *mods*, což v povědomí společnosti vytvořilo násilnickou tvář a přitáhlo k této subkultuře další mladé lidi.

Výrazný rozkol v subkultuře nastal v polovině šedesátých let dvacátého století. Část příslušníků *mods* začala akceptovat moderní společensky angažované názory hippies a levicových intelektuálů. Tím vzniklo odvětví *smooth mods* (jemní *mods*), které brzy zaniklo. Zbylá část *mods* si ponechala vlastní názory a začala se vracet k dělnickým kořenům. Opustili drahé restaurace a drahé oblečení, vrátili se do levných hospod, začali nosit džíny, trika a vysoké boty. K politickým nepokojům způsobeným válkou ve Vietnamu a názory kulturního hnutí se stavěli lhostejně. Tato skupina *mods* se začala orientovat na fotbalová utkání, která získávala ve Velké Británii stále větší popularitu. *Mods* promísení s fanoušky fotbalu dostali díky vysokým botám přezdívku *hard mods* či *boot boys* a stali se nosnou vlnou násilných činů a střetů s policií doprovázených nadále většinou fotbalových utkání. Následně si příslušníci *hard mods* podle vůdčí osobnosti maryhillského Young Tema Gangu začali holit hlavy.

Časem se z těchto kořenů vytvořila nová subkultura která začala působit ve všech větších městech Velké Británie. V různých regionech používali různé názvy – *noheads* (ne hlavy), *cropheads* (osekané hlavy), *boiled heads* (vařená vejce), či *spy kids* (špionážní děti). Kolem roku 1969 se do povědomí lidí dostává název, který známe dodnes a to – ***skinheads*** (holé hlavy). Ustálila se i uniforma příslušníků této subkultury, byla to vyholená hlava, vysoké boty, kostkovaná košile nebo sportovní mikiny a šle. Později se přidala americká letecká bunda, tzv. Bomber. Skupinou je oslavován kult mužnosti, násilí a patriotismu. Nejvýznamnějším působištěm se stává fotbalový stadion a jeho okolí, kde dochází k častějšímu násilí a střetům s policií. Bojuje se nejen pěstmi, ale i kovovými tyčemi, naostřenými mincemi, kovovými špičkami bot a pro *skinheady* typickými basebalovými pálkami. Vzrůstá napětí mezi *skinheads* a jinými etnickými skupinami a cílem násilí se začínají stávat imigranti z rasově a kulturně odlišných oblastí. Poprvé se objevuje výraz „*Paki-Bashing*“ (výprasky Pákistánců), neboť z Pákistánu přicházelo do Velké Británie nejvíce přistěhovalců. „*Paki*“ se stalo slangovým výrazem označení imigrantů obecně. V té době lze říci že se jedná o zlatou éru *skinheads*, která ovšem velmi rychle skončila. *Skinheads* byli spjati s násilím a agresivní starší členové gangů na případné zájemce

v pubertálním věku nahlíželi opovržlivě a do svých řad je nepřijímali. Žádná nastupující generace nepokračovala a zbytky skinheadské kultury začali přežívat v subkultuře „suedes“.

V polovině sedmdesátých let se na punkové vlně znovu obnovuje subkultura skinheads.

Část „streetpunkové“ hudby absorbovala jamajské hudební styly „ska“ a „regge“, což vedlo ke vzniku nového hudebního stylu „Oi!“, který se stal symbolem skinheads obecně. Dochází k oživení kultu násilí a rasismu doprovázené přejímáním nacistických symbolů. Na shromážděních a koncertech dochází v té době k hajlování a rasistickým útokům. Nejvýznamnější skinheadskou rasistickou hudební skupinou se stala skupina Skrewdriver, která vznikla v roce 1977. Vůdčí osobností byl Ian Stuart Donaldson, který se stal jednou z nejvýraznějších osobností skinheads a poválečného neonacismu. Rasistické orientace hnutí si všimla britská pravicová strana National Front, která se snažila skinheads využívat ke svým cílům. Skinheads začali být zapojováni do politické činnosti a stali se charakteristickým rysem ultra pravice i v dalších zemích. Skinheads se rozšířili do celého světa, nejdříve do USA a západní Evropy a po pádu železné opony i do Evropy východní. Velká skinheadská vlna přišla v letech 1980-1981 do Německa, kde německá ultrapravice využívá potenciál skinheads. Hluboké kořeny mají skinheads ve Skandinávii. Obecně se dá říci že skinheadská subkultura je v Evropě pevně usazena a odcházející generace jsou pravidelně nahrazovány novými členy. Společným prvkem zůstala holá hlava a násilné jednání.

1.1.2 Společenské příčiny vzniku hnutí skinheads

Příčiny vzniku subkultury skinheads jsou odvozené od několika sociálních faktorů. Jako první bych se zmínil o faktoru úspěchu. V lidské společnosti je úspěch kultem. Vše je podřízeno preferování osobních statků, úspěchů v podnikání, vyniknutím ve společenských vztazích, náležením mezi elitu společnosti. „Na jedné straně každý má právo usilovat o úspěch a stát se členem elity. Na druhé straně panuje nerovné postavení v možnostech dosáhnout tohoto cíle, protože většina obyvatel tuto šanci nemá“. (*Chmelík, Jan. Symbolika extremistických hnutí. Praha: Trivis 2000, str. 21 ISBN 978-80-7367-089-6*). Na základě této úvahy lze vyslovit domněnku, že: Skinheadi jsou lidé, kteří jsou neúspěšní

nebo nemají šanci normálním způsobem dosáhnout pozornosti a úspěchu ve společnosti.

V současné společnosti výrazně působí faktor sociální nejistoty. Odpovědnost za sociální postavení je přenesena na občana. Pokud se společnost dostane do krize, kompenzuje se pocit sociální nejistoty sdružováním se v radiálních komunitách, jejichž prostřednictvím lze nahradit chybějící pocit bezpečí jako jednu za základních lidských potřeb. Jak bylo zjištěno, k radikálním řešením jsou více náchylní mladí lidé s nízkým vzděláním a malými možnostmi uplatnění na trhu práce. Když pak necítí sociální sounáležitost, nabývá na významu příslušnost k určitému společenství lidí a kategorizuje se podle rasy, barvy pleti, pohlaví, věku, národa apod. Tento výběr bývá v přímé vazbě k domnělým příčinám neúspěchu. S tím souvisí i další z faktorů, faktor absence náležení = sociální vyloučení. Je oslabena funkce rodiny a důsledkem mohou být krize manželství a konflikty mezi dětmi a rodiči. Pro mladého člověka s nízkým vzděláním a neperspektivní budoucností je obtížné se do takové společnosti začlenit a tak hledá náhradu ve skupině podobně postavených lidí. Z toho důvodu jsou v hnutí skinheads hlavním pojátkem kamarádství a pospolitost.

„Mladí lidé vyhledávají extrémistická hnutí, protože jim nabízejí:

- nové kamarádství, náležení k sobě rovným a pospolitost,
- zprostředkují jim pocit, že stojí ve středu dění, které je lepší než v reálné společnosti, ve kterém najednou převyšují ty, kteří jsou vně hnutí,
- konkrétní situaci, zprostředkovávají pocit bezpečí a vlastní velikosti,
- zbavují potřeby myšlení a nahrazují schématem hodnocení „přítel – nepřítel“, ve které dává legitimní důvod k použití násilí,
- realizují jednotu slov a činů.“

(Chmelík, Jan. Symbolika extrémistických hnutí. Praha: Trivis 2000, str 25 ISBN 978-80-7367-089-6).

Hnutí dělá člověka silnějším, odvážnějším. Jednání jedince je skryto komunitou, nebo davem, čímž jednání získává na spontánnosti, odbourává sebekontrolu a zábrany. Příslušníci extrémistických hnutí často nedokáží popsat, proč útočí na určitý objekt či osobu. Pociťují, že příkoří činěné druhému je povyšuje a dává jim zadostiučinění za jejich vlastní příkoří.

1.1.3 Vývoj skinheadské subkultury v České republice

Počátkem osmdesátých let dvacátého století se v České republice objevují první příslušníci skinheadské subkultury. Rasistický a nacionalistický prvek, který byl v subkultuře obsažen se vyčlenil z punkové hudby, která se v té době v České republice hrála. Propagace a ostrakizování subkultury vedla k nárůstu jejích příznivců. Možnost realizovat a odůvodnit si násilí proti Romům a ostatním zahraničním přistěhovalcům a studentům a současně vyjádřit postoj proti komunistickému režimu zlákala první jednotlivce ke vzniku českých skinheads. Ideové zázemí spočívalo především na rasistických předsudcích. „První stabilnější party skinheadů vznikly v Praze, Liberci, Plzni a Brně. Před sametovou revolucí existovalo na českém území zhruba 70-90 vyprofilovaných skinů, hlásících se většinou k českému nacionalismu, k jejichž stmelení obdobně jako v jiných zemích napomohli hudební skupiny.“ (Mareš, Miroslav. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR. Praha. Barrister & Principal. 2003. str 412. ISBN80-86598-45-4*). První českou skinheadskou skupinou byl Orlík, který vznikl koncem roku 1988 v Praze. Její jméno je odvozeno od pražské vinárny, která v té době sloužila za místo setkání pražských skinheads. U zrodu skupiny stáli mladí herci Daniel Landa a David Matásek. Na rozdíl od čistě dělnických kořenů skinheadů v západní Evropě a v USA, měli hlavní vůdčí úlohu v tvořící se české skinheadské subkultuře zejména studenti a intelektuálové. Skupina Orlík se ve svých textech zaměřila zejména na nacionalismus, vyzdvihování češství, na nepřiliš skrývaný rasismus a kritiku komunistické cenzury. Svými texty písní udala v České republice kališnický směr české ultrapravice opěvováním husitských bojů proti křižákům. Orlík nebyl brán v rámci subkultury příliš vážně, avšak vytvořil důležitý základ pro počáteční ideové i hudební vybavení skinheadské subkultury.

Masivní rozvoj skinheadské subkultury nastal po roce 1989. Po pádu komunismu se na různých místech České republiky utvořily první větší skupiny mladých lidí, které rozpoutaly vlnu násilí proti Romům a zahraničním občanům nebílé barvy pleti. Často docházelo k rasovým útokům po koncertech skupin.

„První skinheads na našem území nebyli neonacisté. Důležitější pro ně byl „lidový“ rasismus zaměřený proti Romům případně Vietnamcům, který nebyl přímo spojen s myšlenkou bílé nadřazenosti, jako u neonacismu, a volání po vládě pevné ruky, která měla nahradit porevoluční zmatek. V hlubším smyslu zde rezonoval rodící se strach ze sociálních

změn, kterých byla naše společnost do té doby ušetřena.“ (*Charvát, Jan. Současný politický extremismus a radikalismus. Portál, Praha 2007, str. 145 ISBN 978-80-7367-089-6*).

V květnu 1990 vznikl v Praze první skinheadský zin (subkulturní tiskovina, viz. dále) „Čech“ který propagoval značný rasistický obsah na bázi českého nacionalismu. Spolu s časopisem vznikla i první skinheadská organizace Nová česká jednota. U zrodu časopisu i organizace stál pražský intelektuál Vladimír Franz, který chtěl skinheads disciplinovat, zbavit je příklonu k rasizmu a fašismu a využít je k občanským a protikriminálním aktivitám. Tento záměr se mu stejně jako jeho nástupci Jiřímu X. Doležalovi nepovedl a nad svými počiny ztratil kontrolu.

Po nevýrazných počátcích, se díky lepšímu přísunu informací ze západních zemí, začala skinheadská subkultura krystalizovat a nacházet svůj pravý směr. Byly navázány první mezinárodní kontakty a prohloubila se spolupráce s německými a rakouskými skinheads. Čeští skinheadi pomalu přebírali nacistickou ideologii. Do konce roku 1992 došlo k rozdělení českých skinheads na dva tábory. Na kališníky, kteří vyznávali Český nacionalismus a na NS skinny, kteří se občas nazývali i sudeťáci. NS skiny svou identitu odvozovali přímo od nacistického henleinovského hnutí a ubírali se cestou nacismu. „Konrad Ernst Eduard Henlein, 6.5. 1898, sudetoněmecký politik vůdce separatistického hnutí, zakladatel SpD, Sudetendeutsche Partei, jejímž hlavním programem byla podpora německého obyvatelstva v příhraničních oblastech, odtržení těchto oblastí od Československa a rozvracení politické stability v Československu.“ (*Wikipedia, pojem Henlein, dostupný on-line z http://en.wikipedia.org/wiki/Konrad_Henlein. [15.3.2010]*). Oba tyto směry však neskrývaly své rasistické myšlení. Po několika letech se začali objevovat i nerasistické skinheadské směry, nicméně pojem skinheads je zřejmě navždy spojen s pojmem rasismu. V současné době se většina skinů vnímá jako součást celosvětového White power hnutí, v němž zůstává zachována národní identita, v kontextu spolupráce árijských národů.

Přibližně do roku 1993 počet aktivních skinheadů v České republice odhadován na 10 – 15000 osob. Poté počet skinheadů začal ubývat, avšak ti, kteří zůstali, se začali výrazněji zapojovat do politické činnosti v pravicových stranách (SPR-RSČ), zájmových skupinách i militantních organizacích. Někteří průkopníci skinheadství v ČR, s příchodem dospělosti, opustili ultrapravicovou scénu (skupina Orlik), z jiných se naopak stali vůdčí osobnosti pravicového extremismu a radikalismu. Skinheads v této době dosáhli stavu, kdy jsou mladšími generacemi stabilně doplňováni.

Po roce 2005 dochází, po stagnaci, k vzestupu a to jak registrovaných

pravicových stran a hnutí tak také neregistrovaných. Vzniká Národní korporativismus, (NK) který aktivizuje neonacisty. Před volbami v roce 2006 dochází k dohodám mezi organizovanými stranami a vzniká tzv. Národní pětka, která sdružuje dohromady pět subjektů na pravém konci politického spektra a to Národní stranu, Dělnickou stranu, Národní sjednocení, Republikány Miroslava Sládka a České hnutí za národní jednotu. Dochází ke spolupráci a společným organizovaným mítinkům, například Dělnické strany a Národního odporu a národního korporativismu. V současné době je z pohledu skinheads nejvíce aktivní Národní odpor, který nevystupuje otevřeně, ale pořádá soukromé akce, které slouží k utužování vztahů a vzájemné komunikaci v rámci subkultury. Součástí jsou také bojůvky Anti-anifa, které jsou určené k útokům na ideologické protivníky a v rámci těchto bojůvek spolupracují aktivisté Národního odporu s rasistickými chuligány.

1.2 Členění krajně pravicových uskupení a skupin hnutí skinheads

V celosvětovém měřítku existuje celá řada ultrapravicových uskupení. Všechna lze na základě jejich politického programu zařadit do tří základních skupin: Pravicový populisté, neofašisté a neonacisté. Názory všech se doplňují a překrývají a přesně ohraničené rozdělení v odborné literatuře neexistuje. Některé postupy připisované jedné skupině se mohou objevit také u druhé skupiny, avšak ve velmi obecné rovině však toto rozdělení funguje.

1.2.1 Nacionalističtí populisté

Populismus, politická ideologie a styl, jakým se politik obrací na obyčejného člověka. Populismus, se zaměřuje na lidské emoce, zejména na strach (z emigrantů, z narkomanů, islámu atd.) a z něj vyplývající touhu po pořádku a spravedlnosti, které slibuje dosáhnout razantně a silou. Pravicový populismus se v první řadě zaměřuje na nacionalismus

a odpor proti imigraci. Popularita pravicového populismu stoupá v časech boje proti terorismu a ekonomické krize, takže lze předpokládat, že otázky imigrace, jako je islám, narkomanie a další témata v repertoáru pravicových populistů ještě dlouho zůstanou. „Pravicově populistické strany balancují na hraně legálnosti, což jim přináší zájem médií, a tedy i potenciálních voličů, na druhé straně to však s sebou nese nebezpečí označení za politické extremisty, kterému se populisté vyhýbají. Proto se většinou populisté straní otevřeného rasismu, poukazují spíše na kulturní odlišnosti, sebe označují za nacionalisty a neonacismus a neofašismus veřejně odsuzují, byť s protagonisty těchto skupin mohou neveřejně spolupracovat. (Charvát, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus. Portál, Praha 2007, str. 72 ISBN 978-80-7367-098-6*).

V České republice je za nacionálně populistickou stranu považována například Republikánská strana Miroslava Sládka. Ze zahraničních lze jmenovat Francouzskou politickou stranu Front National (Národní fronta) Jeana Marie Le Pena, která ve Francii prosazuje nezávislost na Evropské Unii, obnovení trestu smrti a zákaz potratů. Sám M Le Pen byl odsouzen za trivializování holocaustu (<http://cz.wikipedia.org>) nebo Freiheitliche Partei Österreichs (strana Svobodných) bývalého předsedy Jörga Heidera v Rakousku, který například transporty židů za druhé světové války přirovnával k odsunu Němců z poválečného Československa. [Jörg Heider zemřel v roce 2008 při autonehodě] (<http://cz.wikipedia.org>). I když v České republice jsou v současné době republikáni v útlumu, neznamená to, že by nemohla nástupnická strana se stejně nacionálně populistickým obsahem na naší politické scéně uspět.

1.2.2 Neofašisté

Termín neofašismus označuje fašistické skupiny vzniklé po druhé světové válce. Neofašismus navazuje na prvky fašismu, které jsou v současné době akceptovatelné. Základy stojí na nacionalismu, šovinismu, antikomunismu, a antidemokratismu. Nacionalismus zde jasně definuje opozici proti jiným národům. Zaměření není jen na rasovou diskriminaci, ale i například na homosexualitu, narkomanií a „kulturní imperialismus USA“ kam spadá například americká kinematografie. Odpor proti pronikání fastfood řetězců, který

do zaměření také patří, není téměř žádný, protože by docházelo ke křížení s kritikou ze strany anarchistických skupin, čemuž se neofašisté snaží vyhnout. Neofašisté nepopírají holocaust, jen zpochybňují jeho rozsah. V politice neofašisté zpochybňují demokracii jako funkční model řízení společnosti a prosazují model výkonnější, kdy základem by bylo stavovství, které by státu zajistilo rozsáhlou základnu občanů, apoliticky sdružených v profesních komorách (stavech). Obecně můžeme mluvit o korporativismu. „Korporativismus (z lat. *corporatio* – sdružení) je forma reprezentace zájmů, založená na spolupráci jednotlivých společenských vrstev či skupin; též organizace státu na profesním principu. Vyskytuje se zde omezený počet hierarchicky uspořádaných skupin, které při vyjednávání se státem, při dodržování základní ideje lidské pracovní sounáležitosti, zastupují zájmy svých členů a současně se podílejí i na uskutečňování státní politiky. Korporativismus předpokládá omezený počet nekonkurenčních organizací s povinným nebo polopovinným členstvím v nich.” (*Wikipedia, pojem Fašistický korporativismus, dostupný on-line z http://en.wikipedia.org/wiki/Fascist_corporatism. [15.3.2010]*). Neofašista je vnímán jako dobrý syn národa. V České republice se mezi fašizující skupiny řadí Vlastenecká fronta, která se však od podobného označení distancuje.

1.2.3 Neonacisté

Neonacisté navazují přímo na hitlerovský nacismus a často se odvolávají na keltskou nebo starogermánskou historii, čímž původní hitlerovskou doktrínu kopírují. Za neonacisty lze označit příslušníky nacistických skupin vzniklých po druhé světové válce. Velká část dnešních neonacistů však sama sebe identifikuje pouze svou příslušností k subkultuře a termín neonacismus pro ně nic neznamena. Neonacismus a neofašismus k sobě mají poměrně blízko, ve stejné adoraci autoritářství, rasizmu a antikomunismu, jinak je, ale chápána role nacionalismu a revolučnosti. „Nacisté nekladou hlavní důraz na národ, ale na rasu. Nejsou tedy nacionalisty v tom smyslu, v jakém se toto slovo obvykle chápe, ale představují extrémní případ nacionalismu etnického, nebo přísněji rasového, protože největší důraz kladou na „správný rasový původ“. Jsou militantními rasisty a otevřeně se k tomu hlásí“.

(*Charvát, Jan. Současný politický extremismus a radikalismus. Portál, Praha 2007,*

str. 79. ISBN 978-80-7367-098-6). Tak jak rázně vystupují neofašisté proti imigrantům, homosexuálům a drogovým dealerům, stejně tak neonacisté vystupují proti etnickým menšinám, anarchistům a komunistům. Při tom si některé termíny vysvětlují poměrně velmi pružně, třeba „komunista“ nebo „Žid“. Často se uchylují k fyzickým útokům na své tzv. „nepřátele“. Toto jednání často ospravedlňují Svatou rasovou válkou pro vytvoření „Nové společnosti“. Úhlavním nepřítelem v jejich konání jsou Židé. Neonacisté proto podporují všechny nepřátele Izraele a o vládách se často vyjadřují jako o Židovstvu. Neonacisté většinou nevytvářejí politické strany, vzhledem ke svému otevřenému rasismu (viz. níže). Sdružují se v neregistrovaných subkulturních skupinách, jejichž život připomíná spíše sektu. Často jsou tyto skupiny odděleny od většinové společnosti a mívají mezinárodní rozměr. Navazují zahraniční vztahy snadněji než třeba fašisté, protože nejsou nijak vázáni na národ, jde jen o „čistou krev“ tedy barvu kůže a proto na zemi původu nezáleží. Neonacistické hnutí, symboly i myšlenky jsou přímo spojeny se skinheadskou symbolikou.

1.2.4 Členění skupin hnutí skinheads

Uváděné ultrapravicové organizace a hnutí měli největší vliv na vývoj a utváření scény v ČR, ale i v okolních zemích.

- Národní obec fašistická

Tato organizace vznikla v březnu 1992 v Praze pod vedením bratrů Procházkových. Svým programem navázala na stejnojmennou prvorepublikovou stranu a převzala i určité prvky neonacistické ideologie. Skupina však působila v ilegalitě a nikdy nebyla registrována. Jedny z nejvýznamnějších veřejných akcí, připadly na den 25.10. 1992 kdy svolala Národní obec fašistická neohlášenou protižidovskou demonstraci k bývalému Stalinovu pomníku v Praze, na níž přišli skinheadi s nůžkami a řetězy. Největší pozornost však vzbudil koncert a vzpomínková akce na generála Gajdu, který proběhl v Praze v restauraci U Zábanských dne 17. 3. 1994 s obrovskými nepokoji a výtržnostmi.

Národní obec fašistická vydávala časopis *Agresor* a poté *Stráž říše*. Propagovala

boj proti židomarxismu a do svých tiskovin přebírala i prvorepublikové a protektorátní antisemitské kresby. Vyobrazením nábojů ráže 11 mm s dvojsmyslným nápisem „Nejlepší krmivo pro vaše černé mazlíčky“ nepřímo vyzývala ke střílení osob tmavé pleti.

Národní obec fašistická sdružovala asi 60 – 100 osob, tvrdé jádro však tvořilo asi 20 lidí. Členové páchali pouliční násilnosti. Nejvíce spolupracovali s Bohemia Hammerskins, avšak jejich činnost byla omezena pouze na Prahu, kde působila zhruba do roku 1995. Jádro skupiny se údajně schází dodnes.

- Bohemia Hammer Skins

Bohemia Hammer Skins (B.H.S.) je pobočkou nadnárodní organizace Hammer Skins Nation, založené v roce 1988 v USA, vůdcem ultrapravicových skinheads Seanem Christianem Tarrantem. V letech 1993 – 1996 se jednalo o první ze skutečně vlivných militantních organizací s celorepublikovou působností, schopných propagační i násilnou činností ohrozit vnitřní bezpečnost ČR

Tarrant představil ideu elitní skinheadské rasistické organizace, sdružující skutečně aktivní a přínosné členy subkultury, nsvázané hierarchickým vedením, která našla velkou odezvu v USA, ale i ve světě. V Evropě dosáhla největšího rozmachu v devadesátých letech minulého století. Aktivní pobočky však existují i v současnosti a každé tři měsíce se koná tzv. European Officers Meeting, na kterém se scházejí představitelé evropských poboček a debatují o aktuální strategii. Nejrozšířenější jsou ve Francii, Německu, Velké Británii a Nizozemí. Ve světě je to mimo USA, kde mají největší počet členů, ještě v Austrálii.

Svoji ideologii prezentují přímo: „Spojuje nás idea nacionálního socialismu a boj za deset slov: „My musíme chránit existenci našich lidí a budoucnost bílých dětí!“ Bojujeme o přežití a holou existenci bílé rasy! Naše ideály jsou čisté a přímé jako naše árijské srdce! Hammer skin nebudou mít nikdy nic společného s politickou stranou!“ (*zine Patriot č. 4, str. 4*) Tímto se de facto toto ilegální hnutí přihlásilo k odkazu nacismu v podobě rasismu a antisemitismu. B.H.S. se programově orientuje na bělošský a panárijský rasismus a absorbuje i neonacistické prvky. Za svého nejaktivnějšího působení v devadesátých letech minulého století se B.H.S. zformovalo v elitní skinheadskou organizaci u nás, která měla přes pět stovek členů. Přístup k B.H.S. však nebyl snadný, protože si své nové členy pečlivě vybíralo na základě několikaletého zkušebního období. Podstatnou podmínkou bylo, aby byl uchazeč rasově čistý.

Symbolem hnutí jsou zkřížená kladiva (hammer), která jednak vyjadřují původ z dělnické třídy a jednak symbolizují sílu, kterou jsou ochotni bez váhání uplatnit proti svým nepřátelům. To naznačuje nepochybnou militantnost tohoto hnutí, která pramení v keltské mytologii, kterou Hammer Skins jakožto „odinismus“ vyznávají. Jako svého mučedníka mimo jiné také uctívají zpěváka skupiny Nordic Thunder, Joe Rowana. Bývalý zpěvák Nordic Thunder zemřel v roce 1994 při hromadném střetu s příslušníky černošské komunity.

Během svého působení, v devadesátých letech minulého století, uspořádalo hnutí B.H.S. na našem území velké množství koncertů neonacistických skupin, kde díky prodeji nelegálních propagačních materiálů (zejména nášivky, tiskoviny a hudební nosiče), získalo nemalou část prostředků k pokrytí své činnosti. Další část prostředků získávalo české křídlo Hammer Skins údajně ze zahraničních neonacistických zdrojů. Mezi nejoblíbenější České a Slovenské Hammer Skins hudební skupiny patřily Juden Mord, (ex-Krátký proces, Slovensko), Buldok, Exkalibur (ex-Diktátor), Vlajka a Zášť 88. Pod její hlavičkou vycházeli také ziny Hammer News, White Warriors, Patriot a Árijský boj.

B.H.S. realizovali i násilné aktivity. Významní členové organizace se nechávali fotografovat se zbraněmi a v údolí řeky Oslavky prováděli paramilitantní výcvik svých členů. Organizace rovněž útočila ostře verbálně proti novinářům, kteří upozorňovali na jejich činnost.

Činnost B.H.S. v roce 1996 vzhledem k infiltraci policie pozvolna ustala, nicméně dozvuky činnosti této organizace přetrvávají do současnosti. Svým působením vytvořili podhoubí pro utužování rasistických postojů a neonacistických názorů. Z tohoto hnutí se později rekrutovaly nové neméně radikální neonacistické organizace – zejména česká klika Blood and Honour.

- Blood and Honour Division Bohemia

Blood and Honour (B&H DB) je téměř totožně zaměřené jako Hammerskins (ti oproti B&H DB vedle hudební činnosti vyvíjí i důkladnou ideologickou osvětu) a na našem území působící pobočky B&H DB a BHS svojí činností doslova splývají, avšak pobočka B&HDB byla založena na našem území daleko později (v roce 1996) Blood and Honour (krev a čest) vzniklo z popudu Iana Stuarda Donaldsona v roce 1987 ve Velké Británii a stalo se integrující silou evropského národního socialismu a zejména R.A.C. (Rock Against Communism) hudebních skupin. Název tohoto hnutí v němčině „Blut und Ehre“ sloužil jako

heslo Hitlerjugend a jednotek SS, což dokazuje důraz zakladatelů B & H na autenticitu německého nacismu. V České republice vycházela jejich ilegální tiskovina RAHOWA („Racial Holly War“ – svatá rasová válka) či Phoenix nebo Národní výzva a byl zde také k dostání světový B&H časopis Ressistance. Pod touto organizací u nás koncertoval zejména západočeský Conflict 88 a dále obdobné kapely jako britská neonacistická formace Brutal Attack. Mezi pilíře B and H patřilo právě Plzeňsko, dále Praha a severní Čechy. Na začátku roku 1999 se uskutečnil zásah policie na jednom z předních koncertů v západních Čechách. Po tomto zásahu, jenž ukončil mnohaletou koordinovanou přípravu policie a tajných složek ministerstva vnitra, se dostavily až nečekané výsledky. Ukořistění interních databází, množství ilegálního zboží a následná obžaloba plzeňského čelního aktivisty Jaroslava Brože, způsobily velké potíže nejen neonacistům na západě Čech, ale celé Blood and Honour u nás. Aktivity této skupiny po zlomovém roce 1999 silně opadly. V zahraničí je organizace stále aktivní a dochází k pozvolnému znovuzrození české divize.

- Bohemia skinheads

Stejnomené označení bylo používáno pro všechny české nacionalistické skinheads. V jižních Čechách a na Mladoboleslavsku vznikla v polovině devadesátých let minulého století i takto pojmenovaná organizace, která pod symbolem keltského kříže měla všechny nacionalistické skinheady sjednocovat. Od roku 1995 začala organizace vydávat svůj zin Národní stráž a posléze nový zin Elbrus. Národní stráž patřila obsahem k nejkvalitnějším zinům v České republice a sama distribuovala další skinheadské materiály se symbolikou Bohemia Skinheads. Zin obsahoval články o české i světové historii a mytologii, o právu, o vhodném chování skinheadů na veřejnosti i rasistické výpady proti Romům a jiným etnikům. Základní ideou bylo vytváření nacionalismu na bázi keltského a slovanského dědictví. Nový zin Elbrus byl však již otevřeně neonacistický. Přínosem Bohemia skinheads pro ultraparavici byl především vydáváním zinu Národní Stráž, který byl jeden z nejlépe zpracovaných zinů a mezi ultraparavicovými skinheads poměrně oblíbený.

- Národní odpor

Na přelomu tisíciletí se organizace Národní odpor (NO) stala vůdčí silou české militantní ultrapravice. Skupina vznikla oddělením od pražské sekce Blood & Honour

Division Bohemia, kdy její členové usilovali o menší zaměření na obchod z hudbou, ale větší angažovanost v politice, což vedlo k jejich oddělení od B&HDB. Pokusili se o registraci, ale to se nezdařilo. Členové organizace veřejně pořádali demonstrace a pochody, ale skrytě také vytvářeli násilnická komanda, která cíleně vyrážela do ulic napadat protivníky.

Za první nejznámější akci je považována demonstrace asi padesáti osob v Praze dne 20. 9. 1998 proti vysílání rádia Svobodná Evropa do Iráku a Íránu. Následovala ji demonstrace dne 28. 10. 1998, která byla svolána a vedena letákem „Den národního odporu“ a propagovala: „Boj proti potlačování svobody projevu pod rouškou boje proti rasismu, proti začlenění ČR do nadnárodních organizací NATO a EU, proti mediálním lžím a očerňování nacistických aktivistů, proti pozitivní diskriminaci Romů, vedoucí k porušení rovnosti občanů apod.“. Po této demonstraci se NO snažil prosadit nejen v ČR, ale i na zahraniční scéně. Došlo ke kontaktům a spolupráci s německou neonacistickou scénou a neúspěšném pokusu registrovat organizaci na MV ČR jako pobočku Národně demokratické strany Německa a názvem Junge Nationaldemokraten. Jak uvádí Charvát, „Situace na extrémní pravicové scéně v pozdních devadesátých letech byla pro její příznivce poněkud zmatečná a rozhodně neradostná. Staré organizace (BHS a B&H) byly nečinné, jejich vedoucí činitelé byli uvězněni nebo rezignovali na své aktivity uvnitř ultrapravicové scény. Několik nových organizací (Národní aliance a Národní odpor) bylo příliš mladých, málo známých a v začátku, geograficky omezených (Na – Rakovník, NO – Praha). Obě uskupení se pokoušela současně registrovat jako politická strana, ale obě selhala.“ (*Charvát, Jan. Analýza současného pravicového extremismu. Politologická revue. 2.12. 2004 , str. 60, dostupné on-line z: http://www.sopr.cz/politologicka_revue/Politologie%202004-2%20-%2002d%20-%20Studie%20-%20Analyza%20soucasneho%20pravicoveho%20extremismu.pdf ISSN 1211-0353*)

Po roce 1999 se již NO v Praze poměrně konstitoval do padesátičlenné skupiny s několika čelními aktivisty. Vůdčí roli zaujal Filip Vávra, ideové a strategické koncepty rozpracovával Jan Brčák a dalšími významnými členy s vlivem na organizaci se stali Zdeněk Švamberg a Zdeněk Skořepa. Členové organizace ve dne usilovali o veřejnou politickou činnost a v noci vyráželi do Prahy a podle vzhledu si vybírali oběti k fyzickému napadání. Členové NO pořádali stále častější a mediálně známější demonstrace. Zejména demonstrace 300 lidí dne 1. 6. 1999 na Střeleckém ostrově v Praze, která se zvrhla v neohlášený pochod do centra Prahy, který vyústil ve rvačku s ultralevicovými aktivisty. Dne 21. 8. 1999 pořádal NO další demonstraci prezentovanou jako uctění posledních obětí druhé světové války, čímž

však měly organizátoři na mysli smrt Rudolfa Hesse. Další demonstrace následovali a NO postupně rozšiřoval svoji činnost také mimo Prahu.

Na přelomu tisíciletí, podle vzoru německých ultrapravicových skinheadských organizací, Národní odpor vytvořil několik samostatných poboček v různých městech ČR. Tyto pobočky byly udržovány v permanentní militantní připravenosti vedené elitními členy NO. Po roce 2000 začalo docházet k rozkolům mezi nejvyšším vedením NO, neboť některým se již nelíbilo, že jsou více jak rok politicky aktivní a dosud si nevydobyli podíl na moci. NO začal často pořádat párty a koncerty, což se zas nelíbilo jiným členům, neboť s nelibostí nesli, že NO vydělává pouze peníze a nesnaží se více prosadit. Politická činnost byla postupně utlumována. Většina členů se postupně přesunula k jiným ultrapravicovým organizacím avšak NO se nerozpadl. V dubnu 2001 pořádal pod novým názvem Aerial Pride další neonacisticky a rasisticky zaměřené koncerty, což vedlo ke zpřísnění postupů bezpečnostních složek státu vůči těmto akcím. Zásahy policie proti NO vedly k mimořádně agresivní náladě uvnitř NO, projevené demonstracemi a protestními pochody. Členská základna NO se začala opět rozšiřovat a být politicky aktivnější.

Po roce 2002 se členové NO účastní častějších projevů násilí na ulicích, zaměřených proti Romům a dalším etnikům. Pořádají více koncertů White power music a demonstrací.

Členové NO otevřeně vyznávají neonacistické přístupy, jsou panářijsky orientovaní a překračují zákony, včetně násilné trestné činnosti. V roce 2002 se jednoznačně hlásí k odporu bez vedení a snaží se revolučně ovládnout společnost. Titul aktivista NO se získává pouze přijetím revolučních ideálů a jejich aktivním prosazováním. Členové musí přesvědčovat své okolí o správnosti ideálů, být příkladem v boji s nepřáteli. NO dokázal podchytit i zaktivizovat velkou část české militantní ultrapravicové mládeže. V současnosti představuje nejdynamičtější militantní pravicově extremistickou organizaci v ČR.

1.3 Formy šíření ultrapravicové ideologie a ideologie hnutí skinheads

Po pádu fašistického režimu v Itálii a nacistického v Německu došlo k mezinárodnímu odsouzení fašismu resp. nacismu, ale stále se nachází množství stoupců jejich myšlenek. Vznikají tak různé skupiny, jejichž hlavním programem je nějaká forma nacionalismu. Skupiny se snaží šířit myšlenky fašismu a nacismu jak cestou tištěných publikací, tak především hudbou. Na tomto místě je třeba zdůraznit že pro celou ultrapravicu je subkultura skinheads a hudební formace zcela zásadní a to v celosvětovém měřítku. Hudební skupiny formulují a šíří ideologické poselství, na jejich koncertech se radikálně setkávají, navazují nová přátelství a utužují pocit jednoty.

Odborníci na paměť a vliv hudby na člověka uvádí: „Hudba zaujímala už v životě našich předků velmi důležité místo a patřila také k základním složkám výchovy. V posledních desetiletích se neurologové k výzkumům o příznivém vlivu hudby na učení a paměť znovu vrací a potvrzují řadu domněnek, které vyslovil už Darwin. Předpokládá se, že určitá hudba může vyvolávat v mozkové kůře takové vzorce korových výbojů, které jsou využívány při časově - prostorových úkolech. Jedná se tak o jeden z příkladů tzv. efektu transferu, což je přenos účinku hudby do jiných, nehudebních domén, jak kognitivních (zpracování informací různého charakteru, matematické úkoly, učení), tak třeba i do oblasti sociálního chování. Stimulace jedné korové oblasti, ke které dochází při poslechu hudby, je spojena se stimulací další oblasti, která řídí jiné činnosti a zpracovává informace odlišného druhu“. (Vejsadová, Jana. *Úloha paměti v hudbě a vliv hudby na paměť. Mozartův efekt. 2010. dostupné on-line z: <http://akademie3veku.webnode.com/news/uloha-pameti-v-hudbe-a-vliv-hudby-na-pamet-mozartuv-efekt/> [10. 4. 2010]).*

Toto jsou důvody proč je právě hudba tak silným prostředkem pro šíření myšlenek nejen ultrapravice.

1.3.1 Hudební scéna hnutí skinheads

Pro konstituování, stmelení a ideově vybavení rasistických a neonacistických skinheadů se stala v širším rámci rozhodujícím prvkem „*white power music*“. Ta se odpoutala od původního Oi! stylu a od poloviny devadesátých let dvacátého století začala přebírat metalové a tvrdší rockové prvky. Rovněž se začala výrazněji projevovat White power music, obsahující množství rasisticky a nacisticky orientovaných textů, nebo textů odrážejících keltskou, germánskou či slovanskou mytologii. V textech je zejména sdílena idea společného boje bílých árijských národů v rámci současné i budoucí RAHOWY (*Racial holly war - svaté rasové války*). White power music se již nedrží vazby na skinheadskou subkulturu a představuje samostatný a politicky ambiciózní fenomén, často napojený na militantní pravicové extremistické organizace. Přípravuje ideově a strategicky dorůstající generace pro ultrapravicovou činnost, neboť sdělení hudební formou je mládeži blízké a jasné. Hudební scéna je pro všechny ultrapravicové skupiny včetně skinheads základním pilířem.

Nejdůležitější roli při vytváření charakteru a ideového profilu subkultury sehrála skupina Skrewdriver. Hudební alba Hail the New Down a Blood & Honor jsou nejposlouchanějšími a nejvyhledávanějšími mezi mladými neonacisty a ultrapravicovými skinheads na celém světě. Vůdce skupiny Ian Stuart Donaldson založil i organizaci Blood and Honor, která působila po celém světě a jedna z jeho odnoží také v České republice. V rámci ultrapravicových skinheads a white power music se vytvořily i specializované firmy, které se zaměřily na distribuci hudebních medií s nahrávkami ultrapravicových skupin, ale i k šíření tiskovin, skinheadského oblečení i doplňků.

1.3.2 Hudební scéna v ČR

Čeští skinheadi poslouchají zejména zahraniční white power music, ale díky českým textům si své místo našly i české hudební skupiny. Česká hudební scéna se začala tvořit již počátkem roku 1990 na různých místech republiky a ovlivnila další vývoj české skinheadské hudby. Mezi nejznámější patřily skupiny Buldok a Vlajka, které vydržely hrát asi

nejdelší dobu ze všech skupin. Další skupiny se objevovaly rychle, avšak brzy zanikaly, aby byly nahrazeny novými. Jednou z všeobecně i mimo hranice subkultury, velmi známou byla hudební skupina Orlík. V textech kapely se objevují témata českého šovinismu, rasismu, odraz hrdinství a husitský odkaz. V textech chybí antisemitismus a jsou zde i proti německému nacismu zaměřené texty. „Fašos, Fa – fašos tu nechceme“. Otevřeně je však v některých textech vyjádřen nacismus. V prvním albu jakoby skrytě, kdy text je nazpíván pozpátku „Álīb agil ej álīb álīb, itsičyv is ytob v chět ej ejovt alís.“ (*Orlík, Bílá liga, Monitor. 1990, část refrénu*). Stejná píseň, ale jiná část, ve verzi nazpívané již normálně, kde je pak rasismus naprosto otevřený: „Co to bylo za ránu, kdo nám to sem na zem spad, černý tělo černý ruce, to není můj kamarád. Morálku maj jinou, a vychování taky, jak my nikdy nebudou nevěř na zázraky“. Skupina Orlík ukončila svoji činnost v roce 1993 po vydání své druhé desky a ostatní, více extremisticky zaměřené skupiny se stáhli do ilegality. Následně koncem devadesátých let opustila white power music čistě skinheadský rozměr a více se přiklonila k intelektuálně propracovanější ideologické propagandě. Stal se z ní značný příjem pro skupiny i ultrapravicová hnutí.

Většina ilegálních skupin začala hrát písně s texty více zaměřenými na rasismus proti Romům a jiným etnikům, antisemitské texty a často se začala objevovat i neonacistická a fašistická tematika. Oblíbeným tématem písní se staly významné osobnosti ultrapravicové scény v ČR i ve světě (Rudolf Hess, Ian Stuart, Ku Klux Klan apod.), a potrestání zrádců bílého národa nebo témata keltské, germánské či slovanské mytologie.

Nejvýznamnějšími skupinami v historii české skinheadské hudební scény byly skupiny Vlajka, Buldok a Excalibur, které se prosadily i na zahraniční scéně. Skupina Vlajka od počátku své existence v roce 1990 spolupracovala s ultrapravicovými organizacemi Národní obcí fašistickou a později s Bohemia Hammer Skinheads. Její texty se vztahovaly k tradicím českého nacionalismu a později k propagaci nacismu. V roce 2000 ukončila svoji činnost.

V roce 1991 začala působit hudební skupina Buldok, která své první album Patriot z roku 1992 po vzoru anglických skinheads orientovala na dělnické kořeny skinheads. Další písně pak byly věnovány vůdčím osobnostem skinheads a tématům s mytologickými a neonacistickými motivy. Skupina Buldok byla částí skinheadů vnímána velice kladně a část ji odsuzovala s tím, že své písně nemyslí vážně a pouze se snaží o finanční zisk. „V roce 1994 vznikla v Trutnově hudební skupina Excalibur a postupem času se prosadila jak v České republice, tak v zahraničí, protože představuje špičku rasistického a neonacistického metalu.

Členové skupiny byli dlouhou dobu významnými aktivisty Bohemia Hammer Skinheads.“ (Mareš, Miroslav. *Pravicový radikalismus a extremismus v ČR. Praha Barrister & Principal 2003, str. 417. ISBN80-86598-45-4*). V současné době patří mezi nejznámější a nejoblíbenější skupiny Ragnarok, Beowulf a Conflict 88.

Reprodukována hudba je pro příslušníky skinheads významným prvkem, avšak podstatnější význam mají koncerty, které umožňují vzájemné setkání skinheadů z různých částí republiky. Organizátoři koncertů jsou především z tvrdého jádra subkultury, kteří jsou často významnými členy některé z ultrapravicových militantních či skinheadských organizací. Informace o koncertech jsou rozesílány utajeně, aby nedošlo k jejich předčasnému prozrazení. Většina skinheadů nemá zájem na tom, aby se o konání koncertu jakkoliv dověděla veřejnost a proto bývají pozvané osoby nabádány, aby na veřejnosti nijak nepropagovaly nacismus a rasismus a nevyvolávaly konflikty před koncertem. Účelem koncertu není jen upozornit na činnost ultrapravicových organizací, ale stmelit stávající členy, předat si další informace o subkultuře, apod. Po konání koncertů bývá jakési vyhodnocení celé akce zveřejněno prostřednictvím subkulturních tiskovin tzv. ZINŮ. Například: „Další z koncertů pořádaných pod hlavičkou Blood and Honour Division Bohemia se uskutečnil dne 7.11. 1996 v Kozolupech u Plzně.Samotný koncert začal kolem 18 té hodiny skupinou Conflict 88 z Plzně.Zbývá jen shrnout tento velmi povedený koncert. Skvělá atmosféra přítomných, skvělé vystoupení skupin, a bezchybně zorganizovaný koncert, a za to patří všem organizátorům z B&HDB a BHS, kteří pomohli v nouzi, velký dík. Samozřejmě také „Dík“ stovkám policistů, kteří nás hlídali, aby se nám nic nestalo, tak si vzali na pomoc dvě vodní děla a večer nám svítily na cestu reflektory vrtulníku. A v poslední řadě také dík novinářům za bezplatnou reklamu.“ (*Phoenix, číslo 5 z roku 1996, Blood and Honour Division Bohemia zine, bez uvedení autorů, jen P.O. BOX 25, Nýřany*).

Koncerty představují rovněž velký zdroj příjmů. Levně jsou pronajaty venkovské hospodské sály a jiné podobné prostory a vstupné je nepoměrně dražší. Na koncertech jsou distribuovány ziny, nášivky, placky i stará hudební alba White power music skupin a další důležité předměty skinheadské subkultury. Na koncertech dochází k seznámením, utužováním, či vytvářením nových přátelství. Tyto neformální vazby posilují příslušnost k subkultuře a stěžují vystoupení z ní více, než mnohé ideologické prvky.

Pokud se o koncertu dozví veřejnost, je celá situace následně probírána v mediích jako příklad rozmachu ultrapravice, což bývá doprovázeno kritikou policie z nedostatečného

zásahu, neboť je zřejmé že na podobných akcích dochází k propagaci nacismu a rasismu. V případě koncertů se však většinou jedná o soukromé akce (oslavy narozenin apod.) a jsou zevnitř velice obtížně monitorované. Koncertů je však daleko více než masmédiá informují. Valná většina koncertů proběhne bez jakékoliv pozornosti médií a Policie ČR.

Významným fenoménem je pokračování skupiny Orlík v podobě samostatného působení Daniela Landy a jeho hudebních projektů. Ve svých písních se rasistickým tématům striktně vyhýbá. Hlavními myšlenkami jsou čest, hrdost k národu, k husitské minulosti, vojenské odvaze a lásce k vlasti. Někdy až naivní příběhy oslavující hrdiny, kteří někdy za hranicí zákona umírají pro svou čest. To jsou symboly, které jsou pro příznivce subkultury nepřehlédnutelné. Jedním z projektů byl koncert nazvaný „Večer s písní Karla Kryla pro Český národ“. Konal se dne 11.6. 2004 v Bazilice sv. Petra a Pavla v Praze na Vyšehradě. Jako organizátor vystupoval řád a později registrované občanské sdružení Ordo Lumen Temply. Toto sdružení podporovali např. biskup Václav Malý, nebo Jiří Komorous současný 1. náměstek Ministra vnitra, ale i současný ministr obrany Martin Barták. Landa se vyznává z lásky k bližnímu a k vlasti. „Bohatý! Podejte chudejm ruku a vy chudý podívejte, ty bohatý to taky nemají lehký. My (myšleno OLT) založíme firmu a 70% dáme lidem na sociální projekty, a ne čtyřicet tisíc ale miliony do nich nasypeme!“ (*Landa, Daniel. Večer s písní Karla Kryla, pro Český národ. 2004*) Myšlenky které znějí sociálně procítěně, v kontextu celého projevu Daniela Landy, jakoby si pohrával s myšlenkou korporativismu, malinko připomíná propagandu založenou na nereálných základech. „Temply je forma, Lumen světlo, vše, co se nedá uchopit. Chtěli bychom templům vracet jejich lumeny. A pomocí firmy chceme nastartovat kapitalismus s lidskou podobou. Budeme dělat výrobky, které jsou ke každodenní potřebě.“ (*Mazanec, Jan. Opat a zakladatel řádu – zpěvák Daniel Landa, 15.12.2004, citace D. Landy, magazín ChristNet. Zdroj <http://www.christnet.cz/magazin/clanek.asp?clanek=2186> [15.3.2010] ISSN 1213-0877*). Celým projevem se ostře ozývá vlastenectví, někdy neskrytě spojené s nacionálním povzbuzováním češství. „My si ohlídáme naši vlast, naši řeč, naše Čechy.“ Spolek měl a má i hodně kritiků, jedním z nich je redaktor časopisu Reflex, Jiří X. Doležal a další. Sám Daniel Landa ze spolku odešel v roce 2008. Jediným hmatatelným počinem OLT, krom záznamu koncertu, je dětské hřiště na Vyšehradě, které bylo vybudováno v počátcích jeho fungování.

1.3.3 Ziny a další média

Mimo hudby a textů je ideologie šířena ještě písemnou formou v rámci tzv. Zinů, což jsou amatérsky vydávané tiskoviny, popisující dění na scéně. (příloha č. 1) Obsahují rozhovory s hudebními skupinami a členy ultrapravicových organizací, zprávy z koncertů, informace o skinheadském oblečení, názory a pod. Pro představu cituji: “Po revoluci, se na výsluní dostalo, vládu nevyjímaje, mnoho hnoje a tenhle i smrdí. Tak dlouho se Sidon vztekal a dupal pod Hradem, až židoobec vymámila na vládě dotaci 100 000 000 Kč na opravu nové synagogy v Plzni. Ponechme stranou ten fakt, že naše kulturní památky chátrají a podaří li se nějaké zachránit pro další generace, je to jen díky zahraničnímu kapitálu, což je případ Chotěšovského kláštera, hradu Radyně nebo kláštera v Plasých, abychom zůstali v našem regionu. Ale když už káplo tak ať prší, 70 000 000 vydala z rozpočtu i Plzeňská radnice. I tato investice byla nacpána do vzpomínané židárny”. (*Phoenix, zin B&H DB, číslo 5, rok 1997, autor M+M Skinheads Plzeň*). Slouží také k politické agitaci a prezentaci postojů hnutí, které takový tisk vydávají. Například článek v magazínu “Akce”, vyzývající členy hnutí Národně sociální blok k důstojnému oblékání na srazích hnutí: “Jistě, političtí blázni a amatéři již kritizují takový plán. Vidí srazy NSB jako zástěrku pro jejich alkoholické radovánky a možnosti předvést své nejnovější a nejděsivější oděvy, poseté těmi nejextrémnějšími nášivkami a ozdobami. Takové lůze říkáme “Raus”! Ti, co nedokáží přilnout k Západnímu standartu (autor míní oblékání obleku a kravaty) a ani nechápou nezbytnost v respektování tradice našich politických institucí, nepatří mezi nás. Takovým říkáme „Sbohem”. Ti, kdo skutečně touží skoncovat s tímto zkorumpovaným a dekadentním systémem, rádi ne-li fanaticky, vyslechnou naše volání po nové NSB, schopné pokračovat v politice 21. století. Co si obléct? Je to jednoduché, noste společenský oděv. Co nosíte doma nebo v práci, není naše věc. To co nosíte během srazů NSB je věcí nás všech. (*Balabanoff. Vratislav, Politická kamufláž. Akce, zin Magazín Národního obrození. Číslo 2, 2001*) Nejdůležitějšími informacemi jsou ideové informace podávané prostřednictvím profilů významných osobností dějin ultrapravice ve světě, základní popis cílů rasismu, fašismu a neonacismu: „Máme za sebou velkou tradici spolků, a spolkový život druhé poloviny devatenáctého století a první poloviny století dvacátého, to bylo právě demokratické povědomí občanské společnosti. Ať již šlo o politické strany, Sokol, Baráčníky

nebo ostrostřelce, hasiče či myslivce anebo spolky, účelem jejichž existence bylo zbudování pomníků našim velikánům. Komunisté tuto tradici porušili, ale zcela vymýtit se jim spolkový život nepovedlo. Vzpomeňme na bály hasičů či myslivců ve venkovských městech. Dnešní doba ovšem ji umožňuje vedle bálů i politickou aktivitu. Je na čase se této možnosti chopit?! (*Eugen. Demokratické povědomí. zin Národní myšlenka – nic než národ. Občasník pro pravicovou politiku a kulturu, číslo 10, rok 1999, str. 13*).

Dále to mohou být oslavy mučedníků subkultury, např. Joe Rowana, bývalého člena skupiny Nordic Thunder: „Bojoval se zlem, které staví zlato nad krev, masu nad elitu, špínu nad čistotu – bojoval až do konce. Každý z nás ponese těžce jeho odchod. Krev jeho vraha a milionů našich nepřátel nikdy neutiší naši nesmírnou bolest, kterou nyní cítíme. Všichni jsme ochotni zaplatit stejnou cenu jako Joe, cenu ze všech nejvyšší. Joe zemřel, aby jiní mohli žít. Jeho myšlenky vždy patřily mučedníkům naší svaté věci a teď je s nimi ve Valhalle a čeká na nás. Přisaháme, že budeme bojovat do poslední chvíle s nepřátelským systémem a s lidmi, kteří nám vzali našeho drahého Bratra“. (*zin Patriot 1995*)

Hrdinové v člancích těchto tiskovin nebývají jen ikony ultrapravicové politiky a historicky známé osobnosti fašismu. Často se vyskytují články o lidech jejichž příběhy mají ukázat vlastenectví, čest a odvahu, která je pro členy subkultury zásadní: „O cti mužů častokrát rozhodují krátké okamžiky. Rychlá úvaha a po ní následující čin. Každý z nás má otázku cti jinak postavenou, to co je pro jednoho běžný kompromis, součást hry, může být pro druhého zbabělost a urážka jeho cti. Takový je i příběh Karla Kuňky, který raději volil smrt vlastní rukou, než aby se smířil se svoji porážkou, a byl stejně jako jeho spolubojovníci zajat. Tento článek nemá v žádném případě za cíl dělat zbabělce z těch vojáků, kteří se vzdali, pouze popisuje to, že každý má jiný pohled na čest a že i mezi hrdiny se může najít někdo, jehož hrdinství a odvaha je větší než u ostatních“. (*Macháček. David, Raději smrt než zajetí, Národní politika, měsíčník Vlastenecké fronty, nulté číslo, 2000, str. 16*). Dodávám že: Karel Kuňka, narozen 27. 7. 1913 v Oslavanech, jako účastník bojů 2. světové války létal s bombardérem v 311. peruti Českých letců v Anglii a po sestřelení jejich letounu se před zajetím raději střelil signální pistolí do spánku dne 25.9. 1940.

V některých člancích se lze dočíst o pouličních zbraních a o jejich užití v praxi. Ziny nejsou tolik rozšířené a mají menší vliv než hudba. Největší rozmach zinů byl v letech 1994 až 1997, nové ziny se však v menší míře objevují i v současnosti. Častokrát však vyjde jen jedno číslo. Náklady se pohybují od deseti do stovek exemplářů.

Kromě zinů jsou vydávány i publikace pro ultrapravicové skinheads, v nichž jsou

shrnuty základní ideově strategické cíle. Nejvýznamnější je v tomto směru Skinheads – správná cesta, kterou vydalo nakladatelství Aryan publikations v roce 1998 a později se objevila i v elektronické verzi na stránkách White frontu. Základní ideou publikace je rasový boj, kdy samotní skinheads jsou označováni za hnutí bílé rasy. Oceněny jsou Hitlerovy rasové teorie, avšak je odmítnuta jejich výhradní aplikace na germánské národy. Zdůrazněna je univerzálnost fašistického a nacionálně socialistického režimu. V ČR je vyzdvížena prioritou “cikánského problému”, který má být řešen segregací a izolací tohoto etnika do ghett, pracovních a koncentračních táborů. Jako další nepřítelé jsou stanoveni anarchisté, komunisté a židé.

Jsou vydávány letáky, plakáty, komiksy (např. Zázraky švindlkaustu – komiks o popírání holokaustu) a další.(příloha č.1).

V současné době využívají skinheads a další ultrapravicové skupiny k šíření svých ideologií v hojnější míře internet. Slouží jako náhrada za papírové ziny a k distribuci hudebních, obrazových a písemných informací. Internet má k dispozici většina lidí a tak je šíření informací podstatně rychlejší, aktuálnější a více dostupnější širšímu okruhu osob. Vlastní internetové stránky má většina hudebních white power music skupin a ultrapravicové organizace. Mimo samotných stránek slouží k vzájemné komunikaci i mailové konference. Jelikož stránky obsahují rasistickou, nacistickou a pravicově extremistickou tematiku, jsou často cílem bezpečnostních složek, které stránky likvidují. Likvidace stránky má však jediný následek – stránky se objeví zanedlouho na jiné internetové adrese.

1.3.4 Symbolika hnutí skinheads

Symboly, emblémy či runovými značkami vyjadřuje určitá skupina lidí své pocity, myšlenky a ideály a vkládá do nich skrytý obsah a význam, se kterým se jedinec nebo skupina identifikuje. V současné době je symbolika v hojně míře užívána příslušníky skinheadské subkultury. Jedná se o pomyslný návrat k předkřesťanským kultům animálních náboženství, hledání řádu společnosti v mystice, které pro skinheads znamenají vymanění z reality neúspěšnosti. Symboly působí na lidi ve dvou fázích:

- *První spontánní fáze:* Lidé utíkají k symbolům v obdobích velkých osobních zvrátů

a krizí, kdy svoji beznadějnost řeší ztotožněním se se symboly, které jsou lidem známy, nebo jsou jim nabídnuty. Symbol se tak stává pro jedince náhražkou za něco co je mu nedostupné a postupem času se stane jeho idolem, na který se jedinec upíná, hledá v něm záchranu, vyřešení zdánlivě beznadějně situace, až se symbol stane životním cílem a nahradí realitu. Logickým výsledkem je změna hodnotového žebříčku, společenské sounáležitosti apod.

- *Druhá, striktní fáze:* Je typická integrací lidí do hnutí, kde mají šanci subjektivně profitovat. Stávají se osobnostmi multispolečenství. Důležitý je také vůdcovský princip, typický pro skinheadská hnutí. Život člena hnutí dostává přísná a přesná pravidla, řád, cíl snažení, nové hodnoty.

- Základní symbolika hnutí skinheads

- *obětní symbol:* Spočívá na principu společné krve, vyjadřující pospolitost na principu bratrství. Princip krve je povýšen na nejvyšší hodnotu života směřující k úspěšnosti. Přináší s sebou rovněž nekompromisní boj proti odpadlíkům společenství.

- *symbol bojovníků:* Jedná se návrat do minulosti jako reakce na sociální nejistoty. Návrat ke starogermánskému a keltskému starověku, kdy válečníci a bojovníci řešili své spory a požadavky ohněm a mečem a jsou chápáni jako symbol odvahy a statečnosti. Symbol bojovníka je silně vyznáván v hnutí skinheads prostřednictvím kultu boha Odina. Odin, spolu s runovým písmem se stali dominujícími symboly pro skinheads.

- *symboly rasové nesnášenlivosti:* Neúspěšní lidé pokud cítí, že ztrácí vlastní respekt, předchází tomu tím, že vinu svalují na jiného. Na obdobném principu funguje nenávist a zášť vůči skupině obyvatel. Jedním modelem je, že skinheads svým jednáním a vystupováním proti některé z minoritních společností (např. Romové), kteří jsou ještě neúspěšnější než jsou oni, upozorní společnost na tuto skupinu, která je horší než oni, a tím ji označí za původ problémů. Druhým modelem je pak, že se jedná o skupinu podstatně úspěšnější než skinheads (např. Židé), na kterou skinheads upozorní tím, že se tak stalo proto, že tato skupina úspěchu dosáhla tím, že jej „ukradla“ ze společnosti. Při realizaci obou těchto modelů rasové nenávisti využívají skinheads obecného nepřátelského majoritní společnosti vůči určité skupině obyvatel. (*Chmelík, Jan. Symbolika extremistických hnutí. Praha. Trivis 2000. ISBN 80-86244-14-8. Str: 33*). Toto platí samozřejmě v případě, kdy skupina nese ještě další atributy: je slabá, je „cizí“, je „jiná“.

- Druhy symbolik hnutí skinheads

Symbolika barev

V symbolice skinheads dominují tři základní barvy: černá, bílá a červená, které vyjadřují filosofii vzniku, činnosti a zaměření tohoto hnutí. Stejně barvy symbolizovali i nacistické Německo,

- *bílá barva* – symbol jistoty, čistoty a nevinnosti, u skinheads zejména ve spojení s rasou, čistotou národa,
- *červené barva* – symbolizuje oheň, krev, revoluci, u skinheads stejně jako u nacistů je to také znak pokrevního svazku,
- *černá barva* – symbol smrti, nebo odhodlání. U skinheads symbolem nenávisti ke všem kdo znečišťuje rasu a předzvěst jejich záhuby.

Symbolika čísel

Přívrženci hnutí užívají číselných symbolů, které mají spojitost s osobnostmi nacistického Německa. Nejznámější číselné kombinace jsou:

- **14** – vyjadřuje 14 anglických slov autora Davida Laneho „We must secure the existence of our people and future for white child“ (v českém jazyce je věta přeložena do 10 slov: My musíme chránit existenci našich lidí a budoucnost bílých dětí).
- **18** – jedná se o první a osmé písmenko abecedy, která tvoří iniciály Adolfa Hitlera.
- **88** – rovněž značí pořadí dvou písmen abecedy – HH – Heil Hitler

Runová symbolika

Nacismus byl typický užíváním runových symbolů (viz příloha č. 2), které měli vyjadřovat myšlenku nadřazenosti germánské bílé rasy nad ostatními rasami. Starodávné primitivní symboly tak získaly zcela nový význam než původní.

Nejznámější zneužití symboly keltské a severské kultury jsou:

- *Hákový kříž (svastika)* – původně pohanský znak boha hromu Thora. Během 19. století se stal symbolem nacismu.

- *Sonnenrad (svastika slunečního kola)* – v nordických dobách vyjadřoval představu slunce. Stejně jako hákový kříž byl zneužit nacisty a stal se jejich symbolem.
- *Sig - rune (runa vítězství)* – vytvořena příslušníkem SS Walterem Heckem a následně používána celou nacistickou organizací.
- *Ger - rune* – symbol společného ducha nacistického Německa
- *Wolfsangel (vlčí hák)* – původní pohanský talisman s magickou silou odhánějící vlky. Pro fašisty symbolem svobody a nezávislosti.
- *Opfel - rune* – runa symbolizující sebeobětování a připomínku nacistických mučedníků z mnichovského puče v roce 1923. Symbol úcty k vojákům, kteří padli za ideály nacismu.
- *Toten - rune* – runa smrti, symbolizující smrt. Byla užívána na dokumentech a hrobech, kdy udávala datum úmrtí.
- *Heilszeichen* – runa prosperity představující úspěch a štěstí. Objevovala se na prstenu SS s umrlčí lebkou.
- *Keltský kříž* – nejpoužívanější runový symbol příslušníků skinheads jako náhražky za svastiku. Sám o sobě není rasistický, ale stal se symbolem skupin mládeže se silně xenofobním, protietnickým a protinárodnostně orientovaným programem.

Symbolika křížů

Chmelík uvádí: „Kříž patří k nejstarším znamením na zemi. Obecně vyjadřuje čtyři směry prostoru a čtyři živly: zemi, vodu, vzduch a oheň, které se vzájemně střetávají v jednom bodě. S příchodem křesťanství se stal symbolem víry a ctnosti. Kříž je také symbolem zásluh, poct, ale také symbolem zemřelých a hřbitovů, tedy pietním znakem“. (Chmelík, Jan. *Symbolika extremistických hnutí*. Praha. Trivis 2000. ISBN 80-86244-14-8. Str. 42).

Některé z křížů se stali symboly fašistů (viz. Příloha č. 3):

- *Toulonský kříž* – symbol fašistů ve Španělsku.
- *Berličkovy kříž, Jeruzalémský kříž* – symbol fašistů v Rakousku. V ČR užíván jihomoravskými skinheads.
- *Dvojitý kříž* – symbol útvarů Waffen-SS.
- *Burgundský kříž* – byl symbolem belgických, španělských a francouzských fašistů.

V současnosti je užíván skinheads v Praze, Plzni a v Liberci.

- *Hákový kříž* – klasický symbol fašismu.

Personifikovaná symbolika

Rasističtí a neonacističtí skinheads uctívají různé hrdiny „bílé rasy“, mezi které jsou vedle nacistických pohlavárů (zejména Rudolf Hess, Adolf Hitler,) a Iana Stuarta Donaldsona řazeni i další osobnosti. Významným „hrdinou“ je pro skinheady americký rasista **David Lane**, který byl členem teroristické skupiny Silent Brotherhood a v roce 1986 byl odsouzen ke 190 letům vězení. Je autorem již výše zmiňovaných čtrnácti slov – „We must secure the existence of our people and future for white children“, která se stala mottem soudobého rasistického hnutí ve větě.

Dalším symbolem subkultury je **Joe Rowan**, zpěvák americké skupiny Nordic Thunder a člen Hammer Skinheads, který byl dne 2. října 1994, při konfliktu navracejících se účastníků skinheadského koncertu s černochoy, v obchodě ve městě Racine, zastřelen Afroameričanem Nasserem Ghanim.

Někteří „hrdinové“ současných skinheads nejsou jen mučedníci, ale i aktivní, celosvětově významní, šířitelé rasistických a nacistických myšlenek. Jedním z takových je **David Duke**, americký ultrapravicový politik, otevřeně hlásající rasismus, bojovník za práva bílých. Byl členem a vůdcem jedné z poboček rasistické organizace Ku-klux-Klan. Jako autor knihy *Moje probuzení*, která vyšla v roce 2009 v České republice, byl do ČR pozván Filipem Vávrou, bývalým vůdcem militantního nacionalistického hnutí Národní odpor. Duke měl v ČR přednášet na Univerzitě Karlově a další dvě přednášky v Praze a Brně byly naplánovány pro veřejnost. Duke byl však zadržen a obviněn policií za podporu a propagaci hnutí směřující k potlačení lidských práv, a to za propagaci své knihy, ve které údajně propaguje nacismus a popírá holokaust. Duka obhajovala Klára Slámová a Kolja Kubíček, renomovaní advokáti z renomovaných advokátních firem, což svědčí o dobré organizaci Dukovi návštěvy. (Pozn. *Slámová mimo jiné zastupovala Dělnickou stranu u Nejvyššího správního soudu*). Duke byl obviněn, ale státní zástupce nedal návrh do vzetí do vazby a tak byl Duke z ČR vypovězena svými příznivci odvezen do Rakouska. Přednášky v ČR byly zrušeny. Knihu Davida Duka „Moje probuzení“ vydal v ČR Kontingent press a na internetových stránkách Altermedia.info, kde vydavatel inzeruje, je ke knize následující anotace: „V této knize se David Duke ze všech sil a za použití citací ze stovek zdrojů snaží

vysvětlit své důvody pro rasovou separaci. Třetinu knihy věnuje „vědeckému“ rasismu, druhou třetinu tzv. Židovské otázce, kdy se zabývá židovským rasismem, a konečně v poslední třetině popisuje svůj život aktivisty od bouřlivých 60. let minulého století až po současnost. Čtenář by však měl od první stránky až po poslední list této knihy myslet na to, že její obsah je především propaganda a manipulující práce s daty, kterou Duke mistrně ovládá“. (Anotace vydavatele. *Kontingent Press*, dostupné z <http://cz.altermedia.info/reklama/kontingent-press-david-duke-moje-probuzeni>. [28.5.2009]).

K dalším personifikovaným symbolům může patřit i osoba smyšlená. Mám na mysli **Earla Turnera**. Jako hlavní hrdina knihy *Turnerovi Zápisky*, kterou napsal William L. Pierce III. pod pseudonymem Andrew McDonald, je výrazným hrdinou skinheadské subkultury, pro kterou se tato kniha stala něčím jako biblí. Sám autor byl až do své smrti v roce 2005 předákem neonacistické organizace v USA, National Alliance. (Logo této organizace používá v ČR Národní Aliance). V knize je popsán fiktivní válečný konflikt mezi neonacisty a federální vládou ovládanou tzv. Židovskými spiklenci. Earl Turner jako hlavní hrdina je perzekvován v souvislosti s nedovoleným držením zbraní (Cohenův zákon) a stane se členem podzemní organizace, která teroristickým způsobem bojuje proti federální vládě. Na dobytých územích Turnerovi spolubojovníci likvidují rasové menšiny a neárijské obyvatele. Během bojů obsadí povstalci základnu s nukleárními střelami a tím drží vládu v šachu. Ve vyhrocených chvílích dochází i k odpálení raket a Izraelsko - Ruská odpověď, která zničí východní pobřeží. V závěru knihy pak Earl v malém letadle napadne nukleární zbraní budovu Pentagonu a tím zpečetí porážku židovstva.

V knize jsou podobné myšlenky jako v díle A. Hitlera. Stát není pro neonacisty důležitý, protože v budoucí árijské říši bude existovat jen vůdce a jednotlivý árijci. Nacistický řád je zcela přirozený, a proto se společenství árijců bude zcela přirozeně a bez donucení samo od sebe řídit tím nejlepším možným způsobem.

Verbální symbolika

Mimo symboly nacistické ideologie, používají příznivci hnutí skinheads i řadu hesel typických pro nacistické Německo, ale i dalších hesel a zkratek. Mezi nejznámější patří:

- *Gott Mit Uns* - „Bůh s námi“ - nápis na přezkách opasků nacistické armády.
- *Blut Und Ehre* (anglicky *Blood and Honour*) - „Krev a čest“ - heslo užívané

Hitlerjugend a jednotkami SS a v současnosti jedno z hnutí skinheads.

- *Ein Volk, Ein Reich, Ein Führer* – „Jeden národ, jedna říše, jeden vůdce“.
- *Sieg Heil* - „Vítězství zdar“ - stranický pozdrav a bojové heslo nacistického Německa.
- *Meina Ehre Heisst True* - „Mou ctí je věrnost“ - heslo důstojníků SS.
- *White race – Our Pride* - „Bílá rasa naše hrdost“.
- *White Power* - „Bílá síla“.
- *RAHOWA – Racial Holly War* - „Svatá rasová válka“

Symbolika dle rasového zaměření

Symboliku skinheadských a dalších extremistických hnutí lze rozdělit podle rasového zaměření do tří základních kategorií.

- *Symbolika se zjevným rasovým motivem:* Jedná se o symboly, emblémy a jiné znaky, které předjímají rasový motiv a svým grafickým provedením navozují nebezpečí porušování práv a svobod. V jejich ideovém obsahu je otevřeně propagována národnostní, rasová, třídní nebo náboženská zášť. Např. nacistické symboly.
- *Symbolika s latentním rasovým motivem:* Symboly, emblémy a znaky typické pro určité skupiny obyvatel, jejich rasový, antisemitský, protidemokratický nebo protináboženský charakter není obecně zřejmý nebo známý. Jedná se o znaky s vícero významem u nichž přesný význam není ostatními lidmi přesně znám. Například: Zkřížená kladiva, keltský kříž – symboly užívané extremistickými skinheadskými skupinami.
- *Symbolika prostá rasového motivu:* Znaky hojně užívané extremistickými skupinami, kterým však nelze přisuzovat, že by směřovali k propagaci antisemitismu, fašismu, rasismu apod. Např. Slova Skinheads, Ian Stuart, SHARP, B.H.S.

Pokud by však znaky druhé a třetí skupiny byly spojeny se znaky první kategorie, získávají automaticky stejně nebezpečný charakter jako znaky první skupiny, čímž mohou být osoby postihovány za některý z trestných činů směřujících k potlačení práv jiných skupin a pod.

2.Právní aspekty pravicového extremismu

Významným poznávacím znamením extremistických skupin a nejen pravicových, je uchýlování se k násilnostem a propagace ideologií propagujících popření demokratických základů společnosti a elementárních lidských práv a svobod směřujících k nastolení diktatury. Takto je k extremismu přistupováno i ze strany České republiky.

Ministerstvo vnitra ČR má pro extremismus následující definici: „Pojmem extremismus jsou označovány vyhraněné ideologické postoje, které vybočují z ústavních, zákonných norem, vyznačují se prvky netolerance a útočí proti základním demokratickým ústavním principům, jak jsou definovány v českém ústavním pořádku. Extremistické postoje jsou způsobilé přejít v aktivity, které působí, ať již přímo nebo v dlouhodobém důsledku, destruktivně na stávající demokratický politicko-ekonomický systém, tj. Snaží se nahradit demokratický systém systémem nedemokratickým (totalitním nebo autoritářským režimem, diktaturou, anarchií). Tímto typem aktivit a jejich monitorováním, se zabývá Bezpečnostní informační služba na základě zákona č. 153/1994 Sb., dle §5 písm. a).“ (<http://www.mvcr.cz/extremis/2002/2.html>). Bezpečnostní informační služba, ale používá definici jinou.: “Termín extremismus je v oblasti bezpečnostní problematiky používán při označování krajně vyhocených, demokracii nepřátelských postojů a ideologií, jejich nositelů a souvisejících aktivit a jevů. S extremismem se setkáváme na pravém i levém konci politického spektra. Odtud se za určitých okolností a vhodných podmínek může šířit do celé společnosti, vyústit v násilné akce, zaměřené na destabilizaci a následné odstranění demokratického společenského řádu“. (http://www.bis.cz/a_ismy.html) Podle uvedených definic, oficiálně přijímaných Českou republikou, je zřejmé, že existuje politika právní ochrany demokracie a lidských práv. Tuto ochranu obecně lze nalézt v ústavních zákonech ČR, Ústava, Listina základních práv a svobod a konkrétně pak v Trestním zákoníku. V České republice je základním právním dokumentem na ochranu lidských práv Listina základních práv a svobod z roku 1991, která je podle čl. 112 Ústavy ČR nedílnou součástí ústavního pořádku ČR. Jde o právní úpravu, jež je zcela v souladu s univerzálními i regionálními – evropskými – standardy lidských práv. Tato práva a svobody jsou rozvedena v řadě zákonů ČR a nalézají se pod ochranou nezávislé soudní soustavy. Ta patří k významným garantům demokratického právního státu.

2.1. Obecná právní ochrana společnosti před projevy pravicového extremismu

Česká republika, jako demokratický stát se snaží čelit snahám o prosazení totalitního, diskriminačního, xenofobního a rasistického, či jinak proti lidským právům zaměřeného systému, který by měl být všeobecně platným. Prosazování takové politiky je prováděno pomocí zákonů a to již zmiňované Ústavy ČR, Listiny základních práv a svobod, v neposlední řadě zákon o sdružování se v politických stranách a hnutích a další normy veřejného práva. Právě působení hnutí a stran může mít vliv na chování lidí ve společnosti a na dodržování lidských práv všech občanů.

„Odhaduji, že část exponentů krajní pravice bude dál rozvíjet koncepci populismu a xenofobie, která zjevně funguje, nicméně se zdá, že vlna aktivit krajní pravice o které jsem již mluvil, začíná klesat. Menšina bude pravděpodobně zklamána cestou politiky a bude volit cestu razantních akcí typu Vítkov, což bude poskytovat státnímu aparátu možnost proti krajní pravici razantně zasahovat. Možnost převzetí moci pokládám za nereálnou (pokud nedojde k nějakým zásadním společenským či ekonomickým zvrátům a pokud se zároveň neobjeví v rámci krajní pravice skutečně charismatická osobnost). Riziko, resp. Hrozbu představuje krajní pravice ve dvou směrech. První je nebezpečí fyzického napadání, které se bohužel nedá zcela eliminovat. Skutečným problémem, který může krajní pravice představovat, je ale spíše její agenda, resp. Přebírání této agendy (cizinec=problém, Rom=parazit, muslim=terorista, atd.) většinou společností. Tyto zjednodušující zkratky se objevují přesně v krizových obdobích, kdy společenská frustrace stoupá a lidé se snaží si najít nějakého obětivého beránka“.

(Charvát, Jan. *Rozhovory o extremismu*, *Respekt*, 2009, dostupné z <http://respekt.ihned.cz/rozhovory/c1-38290490-o-extremismu-s-janem-charvatem> [15.3.2010])

Právě agendy jednotlivých extrémně pravicových sdružení a stran a jejich programy jsou to, proč jsou označovány jako extrémní a právě v programech je jejich agenda, kterou se prezentují navenek. „Označení určitého politického subjektu za extrémní či extrémistický je normativním hodnocením s negativními konotacemi (což většinou vyvolává ostře nesouhlasné reakce „označených“). (Mareš, Miroslav. *Současné trendy ve vývoji pravicového extremismu v České republice. Analýzy a studie. Buletin Ústavu*

strategických studií Masarykovy univerzity Brno, roč.II., č.2, str 2-9. On-line <http://www.start.cz/articlephp?id=204> [15.3.2010]).

Aby sdružení mělo dostatečnou váhu u veřejnosti snaží, se ultrapravicová sdružení o oficiální registraci. Součástí oficiální žádosti o registraci MVČR dle §4 zákona č.424/ 1991 Sb. O sdružování v politických stranách a v politických hnutích, musí být i program. „Takřka vyhrazeným polem pro specifickou politickou profilaci celé české krajní pravice se stala problematika menšin (především etnických). V daném kontextu je nejpreferovanějším tématem problematická situace romského etnika a její soužití s majoritní populací” (Mareš, Miroslav. 2000. *Problematika menšin jako jako profilové téma pravicového extremismu v České republice, Středoevropské politické studie, číslo 3, ročník II, on-line z: <http://www.iips.cz/seps.html>. [15.3.2010])*

Z programů stran a hnutí, které jsou většinou veřejně přístupné, lze pak srovnávat jejich přístup k jednotlivým tématům. Problém menšin je skoro ve všech programových prohlášeních extrémně pravicových skupin.

- *SPR-RSČ* – Romská menšina je označována jako parazitní. Měly být přezkoumávány sociální dávky speciálně u této etnické menšiny, neboť většina Romů dávky zneužívá. Strany jednoho etnika („cikánské“ politické strany) by měly být zakázány.
- *RMS* – Měly být přezkoumány sociální dávky speciálně u této etnické menšiny, neboť většina Romů dávky zneužívá. Absolutní odmítnutí pokusů o pozitivní diskriminaci
- *REP* – Bez informací
- *NS* – Oficiální program otázku Romů neřeší. Absolutní odmítání afirmativních akcí.
- *NSJ* – Xenofobní výpady zejména ve vyjádřeních jednotlivých členů strany. Proti pozitivní diskriminaci.
- *NDS* – Romové označováni za “problematickou menšinu”. Proti pozitivní diskriminaci.
- *VRS PA* – Romové šíří otevřenou rasovou nesnášenlivost. Upozorňování na soustavné zvyhodňování menšin a znevýhodňování “bílých” národů.
- *DS* – Oficiální program otázku Romů neřeší, zavedení určování národnosti a její evidence v rodných listech.

Toto je porovnání programů již registrovaných stran a hnutí. Česká republika zákonem zakazuje projevy rasismu a xenofobie v programech stran při registraci a proto musí

mnohé ze svých programových prohlášení slevit aby mohli proniknout na politické kolbiště. Vlastenecká republikánská strana – Pravá alternativa vznikla v roce 2000, kdy se do odštěpeného křídla RPS-RSČ přidaly aktivisté Národní aliance a Národního odporu. Nemohli pro svou registraci použít otevřeně neonacistickou propagandu, kterou NO a NA do té doby používaly. Je zajímavé jaký posun v programu Národní aliance a Pravé alternativy nastal

v konkrétních oblastech.

Z programu NA:

„Naši (čeští) lidé jsou prakticky každým dnem doslova masírováni zhoubnou pseudokulturou „nového věku“. Záplava americké podřadné filmové produkce, všudepřítomná pornografie, šíření různých zvráceností a perversních anomálií. Zcela běžnou věcí se stalo záměrné zlehčování (či dokonce vyzdvihování) sexuálních úchylek, snah o legalizaci homosexuálního partnerství (z čehož pramení útok na samotnou podstatu tradiční rodiny.), přehlížení prostituce, stále hlasitější a drzejší volání po legalizaci „měkkých drog“, propagace interrupcí atd. Mladí lidé se namísto sportovního vyžití a vzdělávání pohybují v prostředí různých diskoték, rockových klubů a dalších podniků pochybné úrovně a zde mnohdy nevědomky přejímají zvrácené protispolečenské ideály a destruktivní životní filosofie. V zájmu zdravého a nenarušeného vývoje české mládeže požadujeme okamžité uzavření všech “zábavních” podniků v nichž prokazatelně dochází k šíření alkoholismu, toxikománie, pohlavních chorob, sexuálnímu zneužívání a následné přísné postihy pro jejich provozovatele.Žádáme tvrdý postup proti distributorům drog (a to bez ohledu na to zda se jedná o drogy tvrdé či měkké). Za jejich prokázané dealerství lze uplatňovat výhradně trest smrti. ...Požadujeme zrušení léčebných středisek pro narkomany a podobné protispolečenské kreatury.Jako žádoucí alternativu proti různým “humánním” a neúčinným odvykacím kůrám navrhujeme dlouhodobé umístění drogově závislých v pracovních táborech se zvláštním režimem, v nichž tito dostanou i šanci svou usilovnou a pokud možno extrémně namáhavou prací uhradit náklady spojené s jejich léčbou a převýchovou (práce osvobozuje, a to i od asociálních sklonů či toxikománie”!

Z těchto kořenů vzniklý Národně sociální blok – Pravá alternativa se představila novým programem jako nová strana nespojená s neonacistickým hnutím.

Z programu PA:

„Existence národní společnosti jako plně funkčního celku neustále se rozvíjejícího ke svému pokroku, je plně závislá na pevném mravním a morálním základu jednotlivce

tvořícího národní společenský celek. Proto je víc než nutné odpoutat se jako celek od multikulturních dekadentních vlivů zaplavujících naši společnost ze všech koutů světa. Chceme rehabilitovat úlohu a výsadní důležitost tradiční české rodiny, jakožto základního stavebního prvku další budoucnosti naší společnosti. Nevěnovat přirozené mladé české rodině veškerou státní podporu a výsady k jejímu úspěšnému startu do života společnosti by se nám vzhledem k neměnnosti a pevnosti přírodních zákonů mohlo stát osudným. Dáváme výsadní podporu tradiční české kultuře, vydávání českých literárních děl podporujících pozitivní ideály a přínosy českých osobností, českých divadel s hodnotnými díly domácích i světových autorů, kinematografií s nekonečnou plejádou nádherných domácích děl”.

Zde již nejsou myšlenky o pracovních táborech a trestech smrti pro dealery drog. Je to jasný posun v myšlenkách které hodlají napříště zastupovat. Obecně je posun také vidět na veřejných demonstracích kde bylo upuštěno od “bílé Evropy” k podpoře Evropské kultury, nacistický pozdrav “Sieg heil” nahradil český překlad “Vítězství zdar”. Rétorika vůdců se však často podobala klasickým neonacistickým projevům, které byly na demonstracích slýchány před změnou tváře.

I když strana fungovala asi jen rok, je s podivem že stačila změna programu a ti samí lidé, kteří posazovali koncentrační tábory pro drogově závislé, mohli registrovat stranu pod jiným jménem a ucházet se o hlasy voličů při pokusu prosadit se ve volbách do parlamentu ČR.

Dne 17. 2. 2010 byla Nejvyšším správním soudem rozpuštěna Dělnická strana. Dne 20. 2. 2010 oznámil její předseda volební kandidaturu a pokračování v politice pod hlavičkou Dělnické strany sociální spravedlnosti. Na oficiálních stránkách DS i DSSS je pouze jeden program, který se nijak nezměnil. Nijak se nezměnily ani lidé ve vedení strany a určitě ani příznivci strany. DSSS však může pracovat dál a jediná změna je prohlášení ministra vnitra ČR Peciny, který řekl, že bude činnost DSSS monitorovat.

2.2 Trestně – právní ochrana společnosti

Ochrana zájmů společnosti a ústavního zřízení a ochranu práv a zájmů osob v ČR je předmětem Trestního práva. Příslušníci ultrapravicových hnutí a skupin skinheads se podle

policejních statistik dopouštějí nejčastěji trestných činů hrubě narušujících občanské soužití, trestných činů proti životu a zdraví a trestných činů proti lidskosti. Obsahem této kapitoly je jen stručný popis skutkových podstat této trestné činnosti, které se příslušníci hnutí skinheads dopouštějí. Podrobněji a konkrétními případy ukáží na trestný čin Podpora a propagace hnutí směřující k potlačení práv a svobod člověka. Tato trestná činnost je hojně rozšířená a její prokazování je většinou otázkou znaleckých posudků znalců v boru. Oproti tomu prokazování rasového motivu násilných trestných činů je velmi obtížné.

Je třeba zmínit, že trestní zákon je založen na individuální odpovědnosti pachatele za spáchaný trestný čin, proto je třeba dokazování směřovat k prokázání skutečnosti, že konkrétní pachatel naplnil všechny znaky skutkové podstaty trestného činu a tento čin je zároveň nebezpečný pro společnost. Nedostatek formální nebo materiální stránky trestného činu má za následek nemožnost trestního stíhání pachatele.

Vzhledem k tomu že Českou republiku zavazují ke stíhání trestných činů s rasovým podtextem mezinárodní smlouvy; Úmluva o odstranění všech forem rasové diskriminace, (*celé znění k dostupné on-line z <http://www.osn.cz/dokumenty-osn/soubory/umluva-ras.diskriminace.pdf> [10. 4. 2010]*), Mezinárodní úmluva o potlačení a trestání zločinu apartheidu, (*celé znění dostupné on-line z <http://www.osn.cz/dokumenty-osn/soubory/umluva-apartheid.pdf> [10. 4. 2010]*), Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, (*celé znění dostupné on-line z <http://www.osn.cz/dokumenty-osn/soubory/mezinar.pakt-obc.a.polit.prava.pdf> [10. 4. 2010]*) atd., vyvíjí Policie ČR značné úsilí na jejich dokazování což dokazují i výše uvedené zmínky na infiltraci policejních složek do prostředí.

Obecně lze vymezit v souvislosti s pravicovým extremismem dvě kategorie trestných činů:

- Trestné činy spáchané v souvislosti s existencí nelegálních organizací, spolčení nebo jen hnutí a
- Trestné činy spáchané bez ohledu na existenci nelegálních organizací.

Nelegální organizace pro účely trestního řízení jsou popsány podle Šámala v komentáři trestního zákoníku:

- *skupina* = nahodile vzniklé seskupení nejméně tří osob (zpravidla nemá stálou organizační strukturu a nemusí mít ani delší trvání), – například účastníci koncertu,
- *organizace* = společenství nejméně tří osob (má vytvořenou organizační strukturu, v němž je provedená určitá dělba úkolů mezi jednotlivé členy takového společenství,

- v důsledku čehož se vyznačuje určitou koordinovaností), - například organizátoři koncertu,
- *sdržení* = specifické formy organizace v podobě spolků, společností, svazů, hnutí, klubů a jiných sdružení, - například Národní odpor. (*Šámal, P. a kol. Trestní zákoník. Komentář. 1. vydání. Praha. C.H. Beck 2009. ISBN 978-80-7400-178-9*).

Policie nedokazuje jen vlastní existenci organizace, ale i její nelegálnost tj. Hlásání diskriminace, násilí nebo rasovou, etnickou nebo náboženskou nenávist. Konkrétní dělení jednotlivých trestných činů je pak provedeno přímo ve zvláštní části Zákona č. 40/2009 Sb. - dále jen Trestního zákoníku. Ten v současné podobě vešel v platnost 1.1. 2010, kdy nahradil Trestní zákon, tedy zákon č. 140/1960 Sb.

2.2.1 Trestné činy hrubě narušující lidské soužití

-Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci

Tento trestný čin je specifikován v ustanoveních trestního zákoníku a dopustí se ho každý, kdo skupině obyvatel nebo jednotlivci vyhrožuje nebo proti nim užije násilí a účelem usmrcení, ublížení na zdraví nebo způsobení škody velkého rozsahu pro jejich politické přesvědčení, národnost, příslušnost k etnické skupině, rasu, vyznání nebo proto, že jsou bez vyznání. Přesné znění je podle §352 Trestního zákoníku. (Statistika je odvozena z Trestního zákona.) Vyšší trest za větší společenskou nebezpečnost si vyslouží ten, kdo se při takovém jednání srotí nebo spolčí.

Takového jednání se většina aktivistů ultrapravice dopouští ve spojitosti s jinými násilnými trestnými činy a je snadné si představit, že se jedná o napadání etnických skupin a skupin s jinými názory, které se neslučují s názory extremistů. Tady je třeba dále rozlišit, zdali byl trestný čin spáchán v souvislosti s existencí nelegálních organizací. V dokazování je zde zásadní pro určení společenské nebezpečnosti, zda má pachatel vazby na nějakou organizaci. Podle evidenčního systému ESSK, Policejního prezidia ČR, bylo v roce 2007 pro uvedený trestný čin s rasovým podtextem stíháno 18 osob, podle statistik zveřejněných

Ministerstvem spravedlnosti ČR jich bylo 14 odsouzeno. (*MVČR , Informace o problematice extremismu na území České republiky v roce 2007. Zdroj: <http://www.mvcr.cz/dokument/archiv/extrem07.pdf>*) Ze statistických údajů nevyplývá, jaké tresty pachatelům soud uložil.

(Pozn. Použitá statistika je pouze z roku 2007, novější materiál VMČR nezveřejnilo).

-Hanobení národa etnické skupiny, rasy a přesvědčení

Tento trestný čin spočívá ve veřejném hanobení národa , jeho jazyka nebo některé etnické skupiny nebo rasy, nebo skupiny obyvatel pro jejich politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že jsou bez vyznání. Přesné znění je podle § 355 z.č. 40/2009 Sb. Páchání tohoto skutku se dopouštějí extremisté stejně jako výše uvedeného trestného činu s tím, že nedochází k fyzickému napadání a násilí. U verbálních projevů je důležité pro objasňování v první řadě zajistit důkaz. Takovým důkazem je pak možné použít video nebo audio záznam. Policie často akce, spojené s vystoupením ultrapravicových stran a hnutí, zaznamenává. Z místa se většinou zpracovává fotodokumentace a nejsou neobvyklé ani listinné důkazy, jako například letáky, nebo texty vystoupení. Veřejnost má možnost takové záznamy shlédnout v médiích, ale redakčně upravené záznamy nebývají pro trestní řízení použitelné. Podle evidenčního systému ESSK, Policejního prezidia ČR, bylo v roce 2007 pro uvedený trestný čin s rasovým podtextem stíháno 24 osob, podle statistik zveřejněných Ministerstvem spravedlnosti ČR jich bylo 13 odsouzeno. (*MVČR , Informace o problematice extremismu na území České republiky v roce 2007. Zdroj: <http://www.mvcr.cz/dokument/archiv/extrem07.pdf>*)

- Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo omezování jejich práv a svobod

Tohoto skutku se osoba dopustí tím, že **veřejně** podněcuje k nenávisti k některému národu, etnické skupině, rase, náboženství, třídě nebo jiné skupině osob nebo k omezování práv a svobod jejich příslušníků. Přesné znění je podle § 356 Trestního zákoníku. Větší závažnost má spáchání činu ve více jak dvou lidech. Trestného činu se také dopustí osoba spáchá-li uvedený čin tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo obdobným stejně účinným způsobem, nebo účastní -li se aktivně činnosti skupin, organizací nebo sdružení, které hlásají diskriminaci, násilí nebo rasovou, etnickou nebo náboženskou nenávist.

Trestného činu se podle tohoto ustanovení dopouštějí extremisté nejen verbálním projevem, ale i propagováním rasismu a neonacismu v zinech, na internetových stránkách a textech písní.

Na veřejných vystoupeních taktéž lze rozlišovat, zda je činnost spjata s organizací či nikoliv. V případě že je projev vázán na organizaci, je možné že se pachatel dopouští též podpory a propagace, podle § 403 nebo § 404 Trestního zákoníku.

Podle evidenčního systému ESKK, Policejního prezidia ČR, bylo v roce 2007 provedený trestný čin s rasovým podtextem stíháno 13 osob, podle statistik zveřejněných Ministerstvem spravedlnosti ČR nebyl žádný pachatel odsouzen. (*MVČR , Informace o problematice extremismu na území České republiky v roce 2007. Zdroj: <http://www.mvcr.cz/dokument/archiv/extrem07.pdf>.*)

2.2.2 Trestné činy proti lidskosti

- Podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka

Skutku se nemusejí dopouštět samotní skinheads, ale i osoby, které hnutí skinheads či jiné ultrapravicově zaměřené hnutí propagují na veřejnosti, například koncerty skinheadských a white power music skupin, médií a tiskovými materiály (ziny apod.), či jiným způsobem otevřeně či skrytě propagují potlačení práv a svobod člověka nebo hlásají národnostní rasovou, náboženskou či jinou zášť nebo zášť vůči jiné skupině osob. Osoba se skutku dopustí i v případě, kdy hnutí podporuje pouze materiálně (např. poskytnutí finančních darů, technických prostředků apod.), nebo morálně (např. Získáváním přívrženců, umožnění publikace jeho záměrů či ideologie atd.). Podpora hnutí spočívá v každém jednání, které má takové hnutí posílit. Trestné je rovněž veřejně s takovým hnutím sympatizovat. Přesné znění je uvedeno v ustanoveních §§ 403,404 trestního zákoníku. Zde se jedná o trestné činy spáchané výhradně v souvislosti s existencí nelegální organizace. Podle evidenčního systému ESKK, Policejního prezidia ČR, bylo v roce 2007 pro uvedený trestný čin s rasovým podtextem stíháno 110 osob, podle statistik zveřejněných Ministerstvem spravedlnosti ČR jich bylo 24 odsouzeno. (*MVČR , Informace o problematice extremismu*

na území České republiky v roce 2007. Zdroj: <http://www.mvcr.cz/dokument/archiv/extrem07.pdf>.)

V roce 2009 detektivové z Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu, Služby kriminální policie a vyšetřování Policie ČR pracovali a ukončily objasňování tří případů s uvedenou trestnou činností souvisejících. Osoby, zadržené v těchto případech, byly obviněny z podpory a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka. K jednotlivým případům:

„White Justice – název akce kdy dne 21.10. 2009 bylo zadrženo v Táboře, Praze, Veselí nad Lužnicí, Chebu, Oseku, Žatci, Lounech, Přerově a Dobříši celkem 12 podezřelých osob s vazbami na ultrapravicově orientovanou militantní organizaci White Justice. Tato organizace vedle šíření extrémní pravicové ideologie, cvičí vlastní úderné skupiny pro ofenzivní vedení boje v rámci tzv. *Fight campů*. Podle poznatků detektivů ÚOOZ je tato organizace přes své členy a sympatizanty propojena s hnutím „Národní odpor“. Proti deseti osobám bylo zahájeno trestní řízení pro podezření z trestného činu podpory a propagace hnutí směřující k potlačení práv a svobod člověka. Tyto osoby měly opakovaně pod přezdívkami přispívat na internetové stránky White Justice a na internet umísťovat listinné a obrazové materiály s projevy podporujícími myšlenky a odkaz Třetí říše. V rámci realizace bylo provedeno 18 domovních prohlídek, při kterých byly zajištěny věci pro trestní řízení důležité.

Lotta – akce která proběhla 21.10. 2009 v Praze a Kladně, zadrženo bylo celkem šest osob, dvě osoby byly následně obviněny z podpory a propagace hnutí směřující k potlačení práv a svobod člověka. Muže a ženu v tomto případě detektivové viní z toho, že se po předchozí domluvě podíleli na zajištění výroby a distribuci materiálů propagujících neregistrované hnutí Národní odpor a jeho ženskou odnož Resistance Women Unity. Konkrétně se mělo jednat například o různé propagační samolepky či o vytvoření a provoz internetových webových stránek Resistance Women Unity. Minimálně v jednom případě se obviněná měla podílet na zajištění koncertu tzv. White power music. Na obviněnou byl podán návrh na vzetí do vazby a materiály pro trestní řízení byly zajištěny při nařízených domovních prohlídkách.

Power III – dne 21.10. 2009 bylo na několika místech ČR zadrženo celkem šest osob. Detektivové se v rámci této realizace objevili v Praze, Českých Budějovicích, Plzni, Hodoníně a v Mimoni. Následně bylo z trestného činu podpory a propagace hnutí směřující k potlačení práv a svobod člověka šest osob obviněno. Všechny podezřelé osoby jsou podezřelé z toho že se společně s dalšími, již dříve obviněnými osobami, po předchozí

vzájemné domluvě podíleli v ČR na přípravě organizaci, personálním a materiálním zajištění 14 koncertů tzv. White power music. Podle obvinění tak činili s vědomím že na těchto koncertech dochází ze strany účinkujících i diváků k šíření extrémně pravicových myšlenek neonacismu, nacionalismu, rasizmu, xenofobie a výzvám k násilí proti lidem jiné barvy pleti, vyznání či politického smýšlení. V rámci domovních prohlídek byly zajištěny věci důležité pro trestní řízení. (Viz. příloha č. 3). *(Hanták, Pavel. Tři v jednom. Naše Policie, ročník 16. číslo 12/2009. Noviny nezávislého odborového svazu PČR, registrace MK ČR E 18672)*

2.2.3 Trestné činy proti životu a zdraví

V této skupině trestných činů se jedná zejména o viditelné projevy a následky skutků příslušníků hnutí skinheads, které páchají většinou ze svých ideologických motivů vůči osobám odlišného vyznání, rasy a přesvědčení. Jedná se o projevy násilné trestné činnosti, které provázejí většinu života příslušníků hnutí.

Skutkové podstaty konkrétních trestných činů jsou specifikovány v §§ 140-147 a § 158 Trestního zákoníku. Mezi nejčastější patří ublížení na zdraví a rvačky. Nejzávažnějším z trestných činů je samozřejmě vražda, která v souvislosti s trestnými činy členů pravicově extrémních hnutí není neobvyklá.

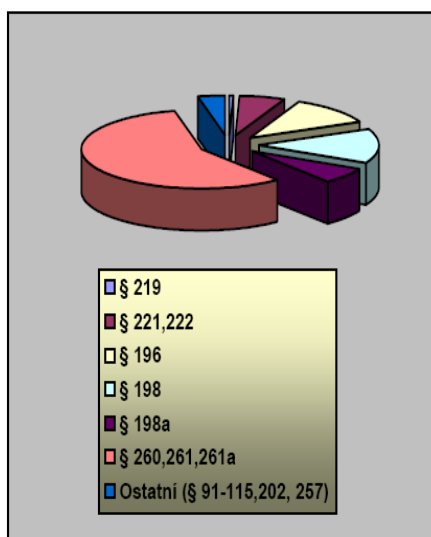
Zde se rozlišuje, zda byl trestný čin spáchán v souvislosti s existencí nelegální organizace či s žádnou organizací nesouvisel. Dokazování že se jedná o rasově motivovaný trestný čin je však náročné a posouzení je vždy na soudu. Podle evidenčního systému ESSK, Policejního prezidia ČR, bylo v roce 2007 pro uvedené trestné činy s rasovým podtextem stíháno celkem 12 osob, podle statistik zveřejněných Ministerstvem spravedlnosti ČR jich bylo 8 odsouzeno, nikdo nebyl odsouzen v roce 2007 za vraždu s rasovým motivem. *(MVČR, Informace o problematice extremismu na území České republiky v roce 2007. Dostupný on-line z: <http://www.mvcr.cz/dokument/archiv/extrem07.pdf>. [10. 3.2010]).*

2.2.4 Statistické údaje

Text se vztahuje k trestné činnosti před 1. 1. 2010 a proto jsou následující údaje podle tehdy platného Trestního zákona. Dalo by se předpokládat, že nejvíce trestných činů, páchaných příslušníky pravicově extrémních hnutí, se týká trestných činů spadajících do páté hlavy trestního zákona (z.č. 140/1961 Sb.), nově desáté hlavy trestního zákoníku (z.č. 40/2009 Sb.). V této hlavě trestního zákoníku jsou definovány trestné činy narušující lidské soužití, které jsou z hlediska ideologie a přesvědčení příslušníků hnutí nejlogičtější. Policejní statistiky dokazují, že to není pravda. Pokud se posuzuje trestná činnost příslušníků hnutí skinheads, je nejvíce stíháno násilných trestných činů. To je zejména proto že dokazování rasového podtextu útoku se dokazuje obtížněji než samotný násilný trestný čin. Podle policejní statistiky které jsou k dispozici za rok 2007 vyplývá:

„V roce 2007, ve srovnání s rokem 2006, ale i s roky předchozími, nedošlo ve skladbě trestných činů s extremistickým podtextem k podstatnějším změnám. Výrazně v ní převažovaly tr. činy dle §§ 260,261,261a, z.č. 140/1961 Sb. (podpora a propagace hnutí směřující k potlačení práv a svobod člověka). Bylo to 112 trestných činů, což představuje 57,1% ze všech trestných činů s extremistickým podtextem, z nichž bylo objasněno 71 takových činů a stíháno bylo 109 osob, to je 60,2% ze všech zjištěných pachatelů trestné činnosti s extremistickým podtextem. Mnohem nižší byl podíl tr. činů podle § 198 tr. zákona (hanobení národa, etnické skupiny, rasy a přesvědčení) – 28, za něž bylo stíháno 28 osob, a podle § 196 Trestního zákona (násilí proti skupině obyvatelů a jednotlivci) – 23, za něž bylo stíháno 22 osob. Podle ESKK, za statistické období leden prosinec 2007 bylo dále zaevidováno 12 tr. činů dle §§ 221, 222 Trestního zákona (úmyslné ublížení na zdraví), za něž bylo stíháno 18 osob, 13 trestných činů podle § 198a (podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod), za něž byly stíhány 2 osoby a jeden trestný čin vraždy dle § 219. Ve spojitosti s extremismem nedošlo k páčání teroristické trestné činnosti.“
(MVČR, *Informace o problematice extremismu na území České republiky v roce 2007*. Zdroj: <http://www.mvcr.cz/dokument/archiv/extrem07.pdf>.) Znázorněno níže uvedeným grafem č.1

Graf č.1, skladba trestných činů s extremistickým podtextem podle zákona č. 140/1961 Sb platného r.2007

Tab. 1 Přehled extremistických trestných činů, u nichž byl veden útok na národ, národnost nebo rasu či pro příslušnost k nim anebo hlásáním národnostní nebo rasové zášti – celkový nápad v letech 2006 – 2007 podle skutkových podstat. (dle Evidenčně statistického systému kriminality Policejního prezidia ČR - ESSK)

Ro k/§	196 /2	198	198a	198b	219 /2g	221 /2b	222 /2b	235 /2f	236	238a	257 /2b	259	260	261
2006	44	52	27	0	0	7	2	0	0	0	0	0	29	72
2007	18	28	13	0	1	7	4	0	0	0	2	0	47	63

Tab. 2

Trestná činnost s rasovým podtextem v letech 2008 až 2009 s porovnáním.

	2008	2009	Rozdíl	Rozdíl v %
Podněcování k rasové nenávisti	4	7	3	75%
Podpora a propagace hnutí	111	168	57	51,4%
Výtržnictví na veřejných a sportovních akcích	2	15	13	650%
Celkem	217	265	48	22,1%

3. Sociální aspekty pravicového extremismu

Charakteristickým znakem každé společnosti je různorodost názorového spektra. Ve společnosti je vždy určitá část, která se přiklání k extrémně idealistickým až radikálním postojům a ty se snaží prosazovat. Takto by nebyla pro stabilní společnost extremismus zásadní problém. Nebezpečnou se taková skutečnost stává ve chvíli, kdy veřejnost, nebo alespoň její valná část je k projevům extremismu lhostejná, nebo s ním dokonce sympatizuje. Jak uvádí Chmelík: „K radikálním postojům a k nárůstu extremistických projevů dochází za určitých společenských podmínek z nichž za nejvýznamnější lze označit nárůst zločinnosti, zvýšení počtu asociálních osob, zvýšenou migraci, snížení prestiže státního aparátu.“ (Chmelík, Jan. *Extremismus. Ministerstvo vnitra ČR, 1997, str. 4*). Podstatné je, zdali je extremismus vnímán jako problém a je tématem veřejné politiky. Jednak záleží na vnímání problému veřejné politiky veřejností, nebo takovou částí veřejnosti, která je schopna označit takový jev jako problém veřejné politiky a potom také vnímání tohoto společenského problému politickou reprezentací. „Je – li sociální situace vnímána jako reálná, bude mít reálné důsledky“ (Thomas, William Isaac. *The unadjusted girl, with cases and standpoint for behavioral analysis. 1923. Tzv. Thomasův teorém v knize: Nepřizpůsobivá dívka – případy a stanovisko k analýze chování*).

V České republice je možné v poslední době sledovat nárůst tolerance k pravicovému extremismu, což může být dáno buďto sinusoidou, kterou historicky u nás extremismus prochází v různých obdobích a my sledujeme její vrchol, nebo také vnímáním veřejností. Veřejnost vnímá romskou problematiku, přistěhovalectví, kriminalitu a vlastní socioekonomickou situaci jako neřešenou, a proto lhostejností či podporou pravicového extremismu podvědomě vnitřně zmenšují jisté bezpečnostní riziko, které s sebou uvedené problémy přinášejí. Proto řešení problému extremismu, jako sociálního problému, nemůže být zaměřeno jen na extremismus jako takový, ale i na problematiku kriminality, romské otázky a imigrace. Vnímání takovýchto bezpečnostních rizik širokou veřejností je pro řešení zásadní. O vnímání veřejností rozhoduje do jisté míry vnímání autoritami a politickou veřejností, jako vzorového chování a velký vliv také mají masmédiá. Například pan Václav Klaus v rozhovoru pro víkendové Právo, ze dne 25. 5. 2002, kde na otázku, týkající se přistěhovalců, odpověděl: "Pro mne - když už o tom poprvé mluvím takto šířeji - je rizikem

ztráta elementární homogenity, konzistence, soudržnosti jistého celku, ve kterém žiji, do kterého jsem se narodil a ve kterém chci taky umřít. Tato hodnota je pro mne daleko významnější, než všechny ty módní multikulturalistické teorie, které prožívaly svůj vrchol v devadesátých letech a které dnes už málokdo bere vážně, protože každý pochopil, že byly hrubým omylem."

Mediální prezentace jednotlivé konkrétní kauzy může mít vliv na názor na celou skupinu různých problémů, které je ale pro jejich řešení potřeba chápat odděleně.

Polský sociolog Bauman vidí bezpečnostní rizika spojená s přistěhovalectvím vidí jako možné zneužití lidského strachu k zakrytí jiných problémů tím, že ukázáním na snadného nepřítele zhmotní vlastní úzkost z čehokoliv ve strach z přistěhovalců. „Redukce složitého problému „Sicherheit“ na otázku osobní bezpečnosti má ještě jiné politické výhody. To, co lze dělat ohledně bezpečnosti, je nesrovnatelně efektivnější, senzačnější a vhodnější pro televizní zpravodajství, než jakýkoliv krok, mířící k hlubším, ale i proto méně hmatatelným a zdánlivě abstraktnějším zdrojům zneklidnění. Kdybychom měli na stav společnosti soudit z toho, jak se dramaticky zobrazuje, zdálo by se, že poměr zločinců k „obyčejným lidem“ dalece přesahuje skutečný počet vězňů, kteří jsou ve vězení.“ (*Bauman, Z.: Globalizace, Důsledky pro člověka. Mladá fronta. Praha: 2000. ISBN 8020408177*)

3.1 Subkultura ve společnosti

Veřejnost subkulturu vnímá podle jejich vnějších projevů. U nás pravicový extremisté nejčastěji veřejně vystupují na shromážděních konaných při výročích, která oslavují nebo proti kterým vystupují. Tady veřejnost na jedné straně shromáždění podporuje, viz kauza Janov, kdy obyvatelé Janova pod vlivem dlouhodobých sporů s Romy schvalovali pochod pravicových extremistů, tak druhá strana veřejnosti takové pochody odmítla a podobné demonstrace požadovala zakázat.

„Tím, že zakážeme demonstraci jsme nevyvrátili názor jejich svolavatelů. V tom je přesně problém. Současná politika směřuje k tomu ,aby problém krajní pravice nebyl vidět, nikoli k tomu ,aby byl vyřešen. A má-li být vyřešen, musí se o této problematice debatovat a postoje krajní pravice musí být vyvraceny, nikoli zakazovány.

Pro mne z toho vyplývá jediný možný závěr, který také prezentuji – dekriminalizovat používání neonacistické symboliky. Domnívám se, že současný trend, kdy jsou neonacisté zavíráni za to, že mají „závadné“ tričko nebo prapor je zhoubný, obzvlášť, když za páchání skutečně závažné trestné činnosti kriminalizován nejsou (viz demonstrace v Janově a počet stíhaných neonacistů). Důsledkem je na jedné straně posilování pozice perzekvovaných neonacistů v jejich vlastním prostředí (jsou pokládáni za mučedníky) a na druhé straně nárůst pocitu beztrestnosti u těch, kteří se dopouštějí násilí.“ (Charvát, Jan. *Rozhovory o extremismu, Respekt, 2009, dostupné z <http://respekt.ihned.cz/rozhovory/c1-38290490-o-extremismu-s-janem-charvatem> [15.3.2010]*)

Společnost, pravicoví radikálové i levice žijí ve vzájemné interakci. Tak jak se ve společnosti mění přístup ke krajní pravici v souvislosti se zrovna probíhající akcí, stejně tak vyvolává akce většinové společnosti a policie v ultrapravicové subkultuře. „Každá akce vyvolává reakci. Časté násilí tzv. Antifašistické akce vůči mladým nacionalistům a aktivistům národní opozice vyvolalo nebývalou reakci solidarity v rámci NS scény. Většina kamarádů pochopila, že násilí levičáků na ní jen součástí různých demonstrací, nýbrž je plánovitě zaměřeno na jednotlivé aktivisty NS scény a náhodně na mladé lidi, kteří svým vzhledem připomínají pravicové radikály. Přestože tzv. AFA působí především v Praze, nárůst příznivců levice je nejvýraznější především v Brně a na Jižní Moravě. Aktivisté národního odporu tak letos odmítli slavit První Máj v Praze a rozhodli se postavit levicovému násilí přímo v Brně. V této moravské metropoli již existuje silný pouliční odpor vůči antifašistům a skupiny národního odporu tak přijeli do města, které by se dnes dalo nazvat jednou z předních bojových linií boje s bolševizmem“. (Reportáž z pochodu 1.5. 2002 v Brně, dostupné on-line z <http://www.odpor.com> [15.3.2010])

V české republice se většinová společnost staví k pravicovému extremismu podle aktuálních projevů. V poslední době se často ozývají hlasy, které mluví o zvýšení počtu přívrženců ultrapravice. Důvody jsou udávány rozmanité, od problémů sociálních, na které má údajně ultrapravice recept, nebo se jedná o problémy s imigranty. „Podle dosavadních sledování se zdá, že v obdobích zvýšeného aktivismu se nejedná v pravém smyslu o zvýšení počtu přívrženců krajní pravice, ale pouze o zvýšení počtu veřejných akcí. Zcela jiná věc je ale akceptace či odmítnutí krajní pravice veřejností. Tady jsme dosud viděli, s výjimkou počátku 90.let, spíše odmítání postulátů pocházejících z krajní pravice. V poslední době, v souvislosti s obnovením protiromských aktivit krajní pravice, došlo k jistému zlepšení vnímání krajní pravice u veřejnosti, přičemž se ale toto zlepšení zřejmě týká právě jen

protiromských aktivit. Další aktivity (antisemitismus, rasismus) jsou stále vnímány negativně”. (Charvát, Jan. *Rozhovory o extremismu, Respekt, 2009, dostupné z <http://respekt.ihned.cz/rozhovory/c1-38290490-o-extremismu-s-janem-charvatem> [15.3.2010]*)

Česká veřejnost obecně romské otázky chápe trochu odsunutě od rasismu. Češi se rádi baví nad lidskou slabostí a ponižováním. Romové nebo cikáni je jedno jak jsou Čechy označováni jsou častým tématem vtipů, zvláště pokud vtip náležitě snižuje jejich hodnotu. Za všechny jeden příklad: “Přijde skin do romské hospody, postaví se k výčepu, na tričku má nápis: Nesnáším cikány ze tří důvodů. Co to má znamenat? Zeptá se jeden. První důvod je, že neumíte číst. Odpoví skin. Co si to řekl? Ptá se výhruzně jiný. Druhý je že neumíte česky. Další se na skina žene s nožem. A třetí důvod je že taháte kudličky tam, kde se bude střílet”! Je to přímočarý vtip s dotaženou pointou. Jasně se zde ukazuje vzorec arogance a civilizační převahy. Dále i vzorec hodnotový, kdy ponižování lidské důstojnosti má kratochvilnou podobu. I takto je vnímán problém menšin a zvláště Romského etnika většinovou společností.

3.1.1 Ideologické směry krajní pravice

Exkluzionismus – tyto ideologie bývají v systémech extrémní pravice zásadním kritériem. Jde o exkluzi – vytvoření homogenní skupiny, bez jakéhokoliv cizího prvku. Skupiny jsou naprosto přesně a neměně hierarchizovány. „V současnosti se pravicový extremismus často projevuje jednostranným vyšším hodnocením vlastního “etnika”, “rasy” či “národa” a ve snižování skupin, které patří za “jiného druhu” či “cizí”(nenávisť k cizincům, heterofobie, xenofobie, antisemitismus) (Mareš, Miroslav. *Politický extremismus jako antiteze demokratického státu. Analýza studie. Buletin Masarykovy univerzity Brno. 2000, roč. 2, číslo 2, str. 2-9, dostupné on-line z <http://www.start.cz/article.php?id=205>. [15.3.2010]*). Ve společnosti nemá fungovat princip stejných politických práv pro všechny, ale fundamentální nerovnost založená na rase, výkonu, etnické příslušnosti. Obecně platným pravidlem je negativní vnímání všeho “abnormálního”. Není to jen strach z cizinců, ale i z homosexuálů nebo rasově smíšených manželství. Jedná se také o naprosté nepřijímání

jiných kultur, které je prezentování jako ochrana západní společnosti, ale také jak ochrana společností cizích.

Nacionalismus – extrémní pravice bere jednotu lidu a státu jako přirozenou. Koncepce národního státu spočívá na přesvědčení, že politická jednotka (stát) a kulturní jednotka (národ) se musí překrývat. (Rybář, M. *Extrémna pravica. Bratislava, Listy Slovak Foreign Policy Affairs, květen 2000. dostupné on-line z <http://sfpa.sk> [15.3. 2010]*) Je aktivně budována představa tzv. *Volgemeinschaftu* – jednotné národní komunity. To je v ideologii ultrapravice popisováno jako přirozený a harmonický pořádek.

Politický mesianismus – hlavním tématem je záchrana národa. Ultrapravicové strany tvrdí, že jsou ustaveny proto aby zachránily národ, tzv. Mesiášské poslání. Právě záchrana národa odlišuje extrémní pravici od zbytku politického spektra, které zajímá jen ekonomika a sociální otázky. Záchrana je zde přímo spojena s hledáním “nepřátel národa” (imigranti, menšiny, židé, Evropská unie). Mesiášské idee vedou k nalezení “Mesiáše” – spasitele, vůdce. Vůdcovský princip je silným motivem pravicově extremistických stran.

Antistranictví – Klíčovou součástí strategie extrémní pravice je její antipolitičnost, případně její antistranické apely. (Rybář, M. *Extrémna pravica. Bratislava, Listy Slovak Foreign Policy Affairs, květen 2000. dostupné on-line z <http://sfpa.sk> [15.3. 2010]*). Neexistuje zde žádný prostor pro politický pluralismus. Strany v tomto pojetí svým soupeřením narušují jednotu společnosti a kompromis je to samé jako zrada idejí. Extrémní pravice sama sebe odděluje od ostatních politických stran a smazává rozdíly mezi opozicí a koalicí s tím, že všechny jsou stejně zkorumpované a nadbytečné. Tady se politické strany drží na obou stranách takového programu. Na straně jedné pro voliče vystupují proti parlamentu a na straně druhé využívají všechny možnosti parlamentních institutů ke svému zviditelnění a k prosazení vlastních názorů. Taková strana pak nevystupuje ani jako opozice a koalice a odmítá odpovědnost za dění ve společnosti.

Populismus – politický populismus staví na rozdílech mezi dobrem a zlem, mezi lidem a zkorumpovanými elitami. Velký důraz je kladem na morální aspekty problémů společnosti. Populismus jasně označuje nepřátele, oběti a spasitele. Významným prvkem je referendum, nebo jiná přímá volba většinou jednoho jediného „vůdce“. Přímá demokracie má být cestou vlády lidu, která má být ideou celé společnosti.

Sociální šovinismus – Na druhém místě v politických programech extrémně pravicových stran bývá ekonomika. „Podle H Kitchelta se pro pravicové extremisty otevírá prostor v okamžiku, kdy existující strany neuspokojují po otevřené ekonomice a zároveň autoritářské

politice“. (Kriedl. M. – Vlachová, K. *Nastal soumrak extrémní pravice, Pracovní texty výzkumného projektu „Sociální trendy“*. č. 5. Sociologický ústav AV ČR.1998). Otevřenost ekonomiky je jen lákadlo pro voliče. Častěji je akcentován model ochrany sociálních výhod pouze pro příslušníky dané rasy nebo národa a ochranou ekonomiky před vnějšími vlivy se myslí ekonomická izolace. Politika zaměstnanosti a šovinistického sociálního zabezpečení má fungovat ku prospěchu „vlastních lidí“.

3.1.2 Subkultura versus media

Většina společnosti skinheadskou subkulturu vnímá výhradně prostřednictvím médií. Jednotlivé příslušníky subkultury na ulici nelze jednoznačně rozpoznat, vzhledem k tomu že holá hlava, ani jiné vnější znaky, již nejsou v dnešní době výhradním poznávacím znakem hnutí.

Na koncertech skinheads nebo shromážděních pravicově extrémních hnutí jsou většinou příznivci a většinové společnosti je účast buďto odepřena (skinheads koncert většinou kryjí za privátní akce) nebo hrozí střety s anarchisty nebo policií.

Média mají obecně velký vliv a také ho uplatňují. Platí pravidlo zajímavé informace, jejímž hlavním cílem je udržovat a posilovat zájem příjemců a tomu je ve velké míře podřízen i způsob jejich prezentace. Obecně platí, že přijímání názorů i argumentů v diskusi (zejména pokud jde o laiky, kteří nemají vyhraněný názor) je spojeno s postoji vůči autoritám, které je vyjadřují. Právě informace, které se k veřejnosti dostávají z médií zásadně ovlivňují veřejné mínění o daném tématu. Nejinak je to i s pravicovým extremismem. Mínění veřejnosti je jednou ze základních forem společenské vůle, podobně jako náboženství. Na rozdíl od ostatních forem společenské vůle je výsledkem poznání a je tvořeno jako racionální úsudek který je ale ovlivněn kvalitou a množstvím informací. „Všeobecná, nejširší veřejnost (general public) je prakticky synonymem pro souhrn všeho obyvatelstva“. (Habermas, Jürgen. [1990]. *Strukturální přeměna veřejnosti*. Praha: Filosofia. 2000. ISBN 80-700713-46)

Podle výzkumů je čas věnovaný médiím rozložen mezi jednotlivá média

nerovnoměrně. Průměrný Američan a podobně také Evropan věnuje týdně asi 30 hodin televizi, asi 20 hodin věnuje poslouchání rádia, novinám a časopisům pak asi 3 hodiny a internetu 4 hodiny týdně. J. Musil přikládá podle této úvahy největší moc právě obrazu. Dojem ze zpráv, které člověk vnímá z obrazovky televizoru, pak přirovnává ke krátkodobému kontaktu mezi lidmi. Při tom celých 55% působení představuje úprava zevnějšku a neverbální komunikace, 38% představuje intonace, výška a tón hlasu a pouhých 7% je dáno obsahem informace.

V České republice v posledních letech výrazně stoupá expozice pravicového extremismu v médiích, zejména v televizi. Protože pro chápání a rozlišování pozadí, ambic a skutečných cílů je třeba vícerozměrné poznatky a rychlý nárůst počtu aktivit extremistů neumožňuje médiím podávat společně s informací i relevantní data a analýzy, dochází mezi veřejností k rozporuplným reakcím. Extremistické skupiny se v médiích úspěšně prosazují a vytváří si vlastní mediální strategii pro prezentaci svých zájmů, politických cílů a idejí. Zvýšení jejich přítomnosti v médiích souvisí se snahou prosadit se v politice. „ Za období únor – květen 2009 bylo v sledovaných médiích 610 příspěvků věnujících se pravicovému extremismu. Analýza ukazuje, že média při každodenní práci nezřídka přejímala strategii extremistů a mechanicky dávala prostor jejich aktivitám, sdělení nebo názorům jejich sympatizantů. Porovnání mediální expozice a faktickými aktivitami a počtem účastníků naznačuje, že extrémisté dostávají v médiích prostor, který neodpovídá jejich významu, počtu uskutečněných akcí i počtu účastníků“. (Gabal, Ivan. *Pomáhají Česká média nárůstu vlivu extremismu? Pracovní seminář. Praha. 2009, dostupné on-line z <http://www.gac.cz> [15.3.2010]*). Obecně platí, že extrémisté volí takovou strategii, díky které je jejich podíl v médiích srovnatelný s etablovanými politickými stranami. Své akce organizují na takových místech a takovým způsobem aby nutně vyvolávali konflikty a přitáhli zájem médií. Dalším je pak výběr témat, kdy se nebojí říkat „pravdu“ a sami jsou jejími nositeli.

Pak se zdá naprosto přirozené, když veřejnost chápe pravicově extrémní hnutí za velmi důležitou součást naší politické současnosti.

Přístup médií k extremismu a různost v interpretaci událostí lze ukázat na konkrétní kauze. Na 17. Listopadu 2008 byla Dělnickou stranou naplánována demonstrace a pochod Litvínovem, kde procházel sídlištěm Janov, kde soužití Romů a majoritní veřejností je již dlouhodobě problematické. Podobný pochod se zde již konal v říjnu. Problém není jen mezi Romy a neromy, ale i mezi starousedlými Romy a nově usídlenými Romy.

„Janovská kauza představovala díky svému charakteru atraktivní téma pro média. Šlo o událost známou, předem, tedy předvídatelnou (mediálně bylo možné se na ni dobře připravit, zajistit dostatek reportérů atp.), u které byl silný a naplněný předpoklad problematického průběhu. Došlo k rozsáhlým násilnostem, událost měla vazbu na romskou menšinu a silnou politickou odezvu. Podobně jako u jiných kauz i zde došlo k výrazné politizaci celé události na úkor kořenů samotného problému. Zajímavým momentem bylo rozlišování mezi romskými starousedlíky a přistěhovalci, které naznačovalo hlubší znalost problematiky, které můžeme najít u Aktuálně.cz a překvapivě také u deníku Blesk. Celkově dostala opět hlavní prostor k vyjádření politická reprezentace, představitelé etnické menšiny neměli příležitost se k událostem vyjádřit. Pokud se už k událostem vyjadřoval Rom, jednalo se o představitele nějaké organizace. Pozornost médií se celkově zaměřila na jednorázovou událost, bez větších pokusů o nastínění pozadí celé kauzy (výjimky tvoří HN, Aktuálně.cz a Týden, kde byl obraz střetu doplněn kontextuálními informacemi). Zpravování o romské menšině se opět pohybuje mezi dvěma póly – snahou o objektivitu a neutralitu (HN, Aktuálně.cz, Týden) a stereotypním, konfrontačním a negativním líčením (Právo, Blesk). Jazykové prostředky používané v textových materiálech jsou vesměs bezpříznakové a neutrální. Obrazová část sdělení byla převážně věnována střetu extremistů s policisty, menšině nebyl věnován prakticky žádný prostor“.

(Tejkalová, Alice. Láb, Filip et al. Analýza mediálního zpracování vybraných kauz týkajících se etnických menšin. Fakulta sociálních věd UK v Praze. 2009)

3.2 Prevence

Česká republika se snaží působit v oblasti boje a prevence extremismu, rasové nesnášenlivosti a xenofobii. Touto činností se v první řadě zabývá Ministerstvo vnitra ČR, které působí je na domácí půdě tak také v rámci mezinárodní spolupráce v boji proti extremismu. Za tímto účelem jsou uzavírány mezinárodní smlouvy, které zpravidla ve výčtu oblasti spolupráce výslovně uvádí boj proti extremismu a xenofobii. (viz. Výše) Pro tyto účely vznikla také při MVČR meziresortní komise, která v současné době slouží jako expertní zázemí styčného úředníka ČR pro kontakt s Evropským monitorovacím střediskem rasizmu

a xenofobie (EUMC). V ČR pak Ministerstvo vnitra ČR ale i další resorty a vládní i nevládní organizace vyvíjí preventivní a informační činnost, která má omezit projevy extremismu, tak i projekty na integraci a vzdělávání Romů, které mají vést k prevenci jejich kriminality, která extremistických projevech podílí. Zvláštní postavení v tomto programu má Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy ČR, které by mělo tuto problematiku řešit ve školách, ale v praxi je prevence extremismu, xenofobie a antisemitismu ve školství naprosto nedostačující nebo žádná. Svou roli by měla plnit také veřejnoprávní média. Lze zmínit romské pohádky pro děti, které mají za cíl ukázat toto etnikum dětem.

Prevence však není iniciativa romského aktivisty Václava Míko, předsedy sdružení Roma Realia, který pro server Týden.cz 15. 4. 2010 uvedl, že Josef Lada byl prý rasista, neboť v jednom z dílů v pohádkové knize Kocour Mikeš uvedl, že Mikeše unesli cikáni. Václav Míko požaduje po ministerstvu školství, aby tuto knihu vyškrtlo jako pomůcku pro základní školy. V opačném případě chce podat trestní oznámení pro šíření nenávisti ve školách. „Chudák kocourek, jak musel trpět, když ho hodili na ten vůz, jak se strašně bál. To na děti působí a pak se dozvedí, že to udělali oškliví cikáni. To je přece musí zastrašit.“ Vysvětluje svůj postoj pro Týden.cz Míko. (*Dostupné on-line <http://www.tyden.cz> [15. 4. 2010]*) Tím že budeme před dětmi jakýmkoliv způsobem zkreslovat pohled na menšinová etnika, která žijí v české republice, nedosáhneme potřebné informovanosti, která by vedla k nepokřivenému postoji vůči nim.

3.2.1 Prevence podle MVČR

MVČR zpracovává a vláda ČR schvaluje na určitá období dokument, který se zabývá prevencí kriminality a stanoví priority v boji s ní. V současné době je to „Strategie prevence kriminality na léta 2008 až 2011“. V tomto dokumentu nadále do priorit patří: „oběti rasově, národnostně nebo nábožensky motivovaných trestných činů, rizikový jedinci v postavení potenciálních pachatelů nebo obětí (sociálně vyloučení jedinci a skupiny, cizinci, příslušníci národnostních a etnických menšin, obyvatelé prostorově vyloučených lokalit), trestné činy a delikventní jednání spojené s radikalizací diváckého násilí, rasově, národnostně či nábožensky motivovaná trestná činnost a protiprávní jednání v sociálně vyloučených

lokality". (Informace o problematice extremismu na území

ČR v roce 2007. Ministerstvo vnitra ČR.2008. Dostupné on-line z: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/dokument/2008/extrem07.pdf>. [15.1. 2010]).

Ministerstvo dále řeší extremistickou problematiku z hlediska Policie ČR, kde je cílem především vzdělávání, zaměřené zejména na specifika práce policie v multikulturním prostředí. V prevenci extremismu dále Ministerstvo vnitra medializuje různá témata, statistiky a zprávy s extremismem spojené prostřednictvím internetu na stránkách MVČR a to: <http://www.mvcr.cz/dokument/index.html#extrem>. V návaznosti na opatření, která jsou prováděna Ministerstvem vnitra jsou další programy prevence extremismu prováděny Ministerstvem spravedlnosti a to zejména Probační a mediační službou. Mladistvým pachatelům je v rámci ochranného opatření nařízena účast v programu „Učební program mladiství“, který je podle PMS použitelný s obměnou i na pachatele extremisticky laděné trestné činnosti.

3.2.2 Prevence podle MŠMTČR

V souladu s §2 odst. 1 písm. a) zákona č. 343/2007 Sb. O předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (dále jen Školský zákon), ve znění pozdějších předpisů je vzdělání v České republice rovněž přístupné pro každého státního občana ČR nebo jiného členského státu EU. Od novely v roce 2007 mají podle § 20 Školského zákona rovný přístup ke vzdělávání i cizinci z třetích zemí bez ohledu na to, zda na území ČR pobývají oprávněně.

Toto ustanovení Školského zákona, samo o sobě, předpokládá integraci všech národností ve školách a proto i přirozenou multikulturní výchovu. K tomu by měl přispívat i další dokument upravující školství v ČR a tím je Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. V něm je zařazeno povinné průřezové téma „Občan demokratické společnosti“, které má posilovat v celém kurikulu výchovu k demokracii, multikulturnímu soužití a má přispívat k eliminaci extremismu.

Ministerstvo se nezaměřuje jen na děti, ale také na pedagogy, pro které připravuje s různými subjekty přednášky k problematice extremismu, holocaustu a antisemitismu. Jsou

to Památník Terezie a Vzdělávací a kulturní centrum Židovského muzea v Praze.

MŠ se zaměřuje i na obecnou ochranu dětí a mládeže před patologickými jevy, kdy je realizován tzv. Minimální preventivní program, který obsahoval aktivity prevence sociálně patologických jevů, včetně prevence extremismu. Plnění programu kontroluje Česká školní inspekce.

Svou část prevence plní i Ministerstvo kultury, které ve své pravomoci registruje církve a náboženské společnosti. Právě na Ministerstvu kultury je posouzení zda nové subjekty splňují zákonné požadavky a zda projevy subjektu nenesou projevy rasizmu, xenofobie nebo extremismu. Dále jsou vytvářeny semináře, dílny a přednášky pro děti a mládež, např. „Děti a mládež v gheto“, „Všední den vězňů gheta“ a „Znamé osobnosti a jejich osudy“.

Obecně vláda ČR, při realizaci prevence sociálně patologických jevů ve společnosti i extremismu, využívá služeb nestátních neziskových organizací. V určitých oblastech je to jediná prevence extremismu se kterou se děti a mládež setkávají. Osobně jsem navštívil občanské sdružení Prev-Centrum v Praze 6 v Břevnově, kde jsem se účastnil semináře vedeného Bc. Davidem Lebedou, na téma Extremismus. Přednáška byla veřejná, vstup volný. Diváci se dověděli základní informace o extremismu, jeho nebezpečí a šíření. Na otázky ohledně prevence však přednášející neznal odpovědi. Podle všeho je v této oblasti mnoho možností jak tuto činnost zlepšit. Bc David Lebeda pracuje na Úřadu městské části Praha 7, jako koordinátor prevence kriminality a drogové prevence. Jeho náplní je připravovat plány prevence v součinnosti s odbory školství a s Policií ČR. Abych se přesvědčil, že nedostatečná prevence v oblasti extremismu a s tím spojená kriminalita, není jen lokální problém Prahy 7, kde Bc. Lebeda působí, jsem oslovil koordinátora prevence kriminality a drogové prevence při Úřadu městské části Praha 9. Pan Tomáš Klíma, který se stejnou problematikou zabývá v jiné lokalitě. Ten konstatoval stejné závěry o nedostatečné prevenci extremismu jak na základních tak středních školách v jeho správním obvodu. Oba jmenovaní potvrdily, že základem primární prevence v oblasti kriminality a extremismu, vychází z rodiny a ze spolupráce rodiny se školou.

Závěr

Fašismus a nacismus, stejně jako jejich představitelé a aktivisté nevznikly jako „blesk z čistého nebe“. Mají svůj vývoj, svou historii i své historické představitele. Tak, jak se společnost vyvíjí, vyvíjí se i formy pravicového extremismu, jeho šíření a i vnímání tohoto dění veřejností. Zárodky režimů vycházejících z fašismu či nacismu vznikaly v období mezi světovými válkami. Vždy se jednalo o režimy brutální, vražedné, které prosazovaly své postoje agresivním násilím. Agresivita nacistického režimu vedla spolu s vojenskou expanzí k rozpoutání druhé světové války, kdy byl nacismus poražen a diskreditován. I když se můžou pod pojmem extrémní pravice jednotlivé její směry, jako fašismus či nacismus překrývat, každý z těchto směrů má své specifické znaky, které ho vymezují od ostatních politických názorů. Nacismus svou čistotou rasy, nesnášenlivostí vůči jiným kulturám a etnikům a fašismus se svým korporativismem, nadřazeností státu nad jedincem, podvolení všeho společnému cíli, kde mimoústavní činnost plně nahrazuje ústavní demokratické principy. V současné politice v Evropě se tyto ideologie neprosazují a obecně jsou tyto ideologie ve své otevřené formě odmítány. Politicky se prosazuje díky dobře zvládnuté technice kamufláže a populismu, který dává organizacím, hnutím a politickým stranám šance na úspěch. Zároveň však svou pozici oslabují spojením s rasově motivovaným násilím a agresivními postoji obecně. Konkrétně hnutí skinheads je spojováno s násilím a výtržnictvím, které dává tvář celé skinheadské subkultuře, tak jak ji veřejnost vnímá. Pohled na extrémně pravicovou scénu dávají z velké části veřejnosti média. Bohužel, ne vždy je obraz o událostech objektivní a celiství. Především jejich pohled a názor je většinovou společností přebírán a to jak na extrémisty, tak na objekty jejich útoků. V dnešní společnosti vyžadují novináři privilegia a ochranu při informování veřejnosti, ale za případné důsledky, které mohou v souvislosti s jejich činností vzniknout nenesou žádné důsledky, snad jen mravní v souvislosti s „Mravním kodexem“.

Celý svět se snaží pomocí mezinárodních smluv chránit společnost před projevy rasového násilí, apartheidu, antisemitismu, xenofobii a fašismu. Těmto snahám se přibližují i jednotlivé zákonné normy států, které se ke smlouvám připojily. Boj proti projevům násilí pravicově extremistických skupin nepředstavuje jen represivní kroky, ale zejména kroky vedoucí k prevenci takového chování. Tuto část neobstarávají jen státní složky, jako je škola,

policie, soudy, ale měly by se jí zabývat také nestátní organizace. Základním pilířem prevence, jakékoliv prevence je výchova v rodině. Tu ale nelze zajišťovat centrálně, státní mocí. Tady přebírá veřejnost postoje společenských elit a ty jsou dále přebírány dětmi, které se chovají podle příkladů, které kolem sebe vidí. Mladý člověk i celá společnost je v dnešní době zaměřena v první řadě na zisk a díky tomu dostává extrémní pravice prostor se etablovat na politické scéně, kde populistickou rétorikou a jasným označováním viníků ekonomických neúspěchů posiluje svůj vliv. Dalším faktorem posilování vlivu je i to že současná mládež nemá přímou vazbu na válečnou generaci a na zvěrstva, kterých se nacistická diktatura dopustila. Současní vůdci krajní pravice se staví spíše do role antikomunistů, kterou si mládež již představit dokáže.

Současná pozice extrémní pravice však není taková, aby dokázala ovlivnit chod států v Evropě. Politická nebo ekonomická změna by však mohla pomoci takovým stranám stát se parlamentními stranami a to i v ČR. V praxi však jediným reálným nebezpečím je násilí, kterého se příznivci extrémně pravicových hnutí dopouští.

Resumé

Tato bakalářská práce je zaměřena na právní a sociální aspekty pravicového extremismu. Práce se zaměřuje na celkové pojetí problematiky bez ohraničení státními hranicemi, nebo obdobími. V práci byl pravicový extremismus obecně popsán včetně historických souvislostí a souvislostí s hnutím skinheads. Uvedl jsem vznik, symboliku i formy šíření pravicově extrémních hnutí zvláště pak šíření ideologie hudební produkci a subkulturních tiskovin tzv. zínů. Popsal jsem právní aspekty, formou ochrany veřejnosti před projevy extremismu jak obecně, tak z pohledu trestního práva, včetně statistických údajů. Dále byly popsány projevy pravicového extremismu ve společnosti a to jak prostřednictvím politické prezentace, tak prostřednictvím médií. V poslední části jsem popsals preventivní opatření, která jsou v české republice v souvislosti s pravicovým extremismem prováděna. Cíl stanovený před zpracováním bakalářské práce jsem podle mého názoru splnil.

Anotace

Bakalářská práce se zabývá právními a sociálními aspekty pravicového extremismu. V první části je popsána extrémní pravice a hnutí skinheads obecně, s historií i s formami šíření ideologie a užívanou symbolikou. Zvláštní pozornost je věnována hudebním scéně a subkulturním tiskovinám. V druhé části jsou zmíněny právní podmínky ochrany před pravicovým extremismem, jejich konkrétní uplatnění a trestně právní odpovědnost příslušníků hnutí. Ve třetí části jsou zmíněny sociální aspekty pravicového extremismu. Působení ultrapravice ve společnosti, v politice a v médiích. Závěrem je popsána prevence pravicového extremismu v ČR

Klíčová slova

Extrémismus, nacionalismus, fašismus, ultrapravice, populismus, skinheads, hnutí strana, rasa, xenofobie, agrese, násilí, vlast.

Annotation

Bachelor thesis deals with the legal and social aspects of right-wing extremism. The first part describes the extreme right and the skinhead movement in general, the history is through the dissemination of ideology and symbolism used. Particular attention is given to subcultural music scene and printed matter. The second part discussed the legal requirements for protection against right-wing extremism, their specific application and criminal liability of the movement. The third part discussed the social aspects of right-wing extremism. Far right

action in society, politics and the media. Finally, prevention is described right-wing extremism in the Czech republic.

Keywords

Extremism, nationalism, fascism, far right, populism, skinheads, movement, party, race, xenophobia, aggression, violence, homeland

Seznam použité literatury

1. ÚSTAVNÍ ZÁKON č. 1/1993 Sb. *Ústava České republiky*.
2. ÚSTAVNÍ ZÁKON č. 2/1993 Sb. *Listina základních práv a svobod*.
3. ZÁKON č. 40/2009 Sb. *Trestní zákoník*.
4. ZÁKON č. 424/1991 Sb. *O sdružování v politických stranách a v politických hnutích*.
5. ZÁKON č. 343/2007 Sb. *O předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání*.
6. BAUMAN, ZYGMUNT. *Globalizace : důsledky pro člověka*. Vyd. 1. Praha : Mladá fronta, 1999. ISBN 8020408177.
7. FIALA, PETR. (ed.) *Politický extremismus a radikalismus v České republice*. Brno:1998. Masarykova univerzita.
8. GELLNER, ARNOŠT. *Národy a nacionalismus*, 2. vyd. Praha : Josef Hříbal, 1993. ISBN 80-901381-1.
9. HABERMAS, JÜRGEN. [1990]. *Strukturální přeměna veřejnosti*. Praha: Filosofia. 2000. ISBN 80-700713-46.
10. HITLER, ADOLF. *Můj boj*. Pohořelice. 2000, Michal Zítko. ISBN 80-86355-26-8.

11. CHARVÁT, JAN. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Portál, Praha 2007 ISBN 978-80-7367-098-6 .
12. CHMELÍK, JAN. *Symbolika extremistických hnutí*. Praha. Trivis 2000. ISBN 80-86244-14-8.
13. CHMELÍK, JAN, *Extremismus*, Ministerstvo vnitra ČR, sekce personální práce a vzdělávání, Praha, 1997.
14. MAREŠ, MIROSLAV. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. Praha. Barrister & Principal. 2003. ISBN80-86598-45-4.
15. MUSIL, JOSEF. *Úvod do sociální a masové komunikace*, Univerzita J.A.K. Praha 2008.
16. ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník. Komentář*. 1. vydání. Praha. C.H. Beck 2009. ISBN 978-80-7400-178-9.
17. THOMAS, WILLIAM ISAAC. *The unadjusted girl, with cases and standpoint for behavioral analysis*. 1923. Boston: Little Brown and Company.
18. HANTÁK, PAVEL. *Tři v jednom*. Naše Policie, ročník 16. číslo 12/2009. Noviny nezávislého odborového svazu PČR, registrace MK ČR E 18672.
19. AKCE, zin Magazín Národního obrození. Číslo 2, 2001.
20. NÁRODNÍ MYŠLENKA – NIC NEŽNÁROD, zin. Občasník pro pravicovou politiku a kulturu, číslo 10, rok 1999.
21. NÁRODNÍ POLITIKA, měsíčník Vlastenecké fronty, nulté číslo , 2000.
22. PHOENIX, zin B&HDB, číslo 5 z roku 1996, , P.O. BOX 25, Nýřany.
23. <http://akademie3veku.webnode.com/news/uloha-pameti-v-hudbe-a-vliv-hudby-na-pamet-mozartuv-efekt/>
24. <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/dokument/2008/extrem07.pdf>.
25. <http://cz.altermedia.info/reklama/kontingent-press-david-duke-moje-probuzeni>.
26. <http://en.wikipedia.org/wiki/Extremismus>.
27. http://en.wikipedia.org/wiki/Fascist_corporatism.
28. http://en.wikipedia.org/wiki/Konrad_Henlein.
29. <http://respekt.ihned.cz/rozhovory/c1-38290490-o-extremismu-s-janem-charvatem>
30. <http://sfpa.sk>
31. http://www.bis.cz/a_ismy.html

32. <http://www.gac.cz>
33. <http://www.christnet.cz/magazin/clanek.asp?clanek=2186> ISSN 1213-0877
34. <http://www.mvcr.cz/dokument/index.html#extrem>.
35. <http://www.odpor.com>
36. <http://www.revuepolitika.cz/clanky/1111/levice-a-pravice>.
37. http://www.sopr.cz/politologicka_revue/Politologie%202004-2%20-%2002d%20-%20Studie%20-%20Analyza%20soucasneho%20pravicoveho%20extremismu.pdf
38. <http://www.start.cz/articlephp?id=204>
39. <http://www.tyden.cz>
40. <http://www.iips.cz/seps.html>.

Seznam symbolů a zkratek

B&HDB – Blood and honour division Bohemia – skupina hnutí skinheads

DS – Dělnická strana

DSSS – Dělnická strana sociální spravedlnosti

MSMTČR – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR

MVČR – Ministerstvo vnitra ČR

NA – Národní aliance

NDS – Národně demokratická strana.

NO – Národní odpor

NS – Národní strana.

NSJ – Národní sjednocení.

SPR-RSČ – Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa

RMS – Republikáni Miroslava Sládka

REP – Republikáni

NS – Národní strana.

NSJ – Národní sjednocení.

ÚOOZ – Útvar pro odhalování organizovaného zločinu – útvar Policie ČR

VRS PA – Vlastenecká republikánská strana Pravá alternativa

Seznam příloh

Příloha č. 1 – ziny a plakáty	1
Příloha č. 2 – symbolika hnutí skinheads	9
Příloha č. 3 – zajištěné věci	13